Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 31 (20. 298) • 1989 йил 7 февраль, сешанба • Баҳоси 3 тийин.

26 март— СССР халқ депутатлари сайлови куни

НОМЗОДЛАР РЎЙХАТГА ОЛИНМОҚДА

Округ сайлов комиссияларининг мажлисларида меҳнат коллективлари сайловолди йиғилишларининг протоколлари ва овозга қўйишга розилик билдирилган аризалар кўриб чиқилиб қуйидагиларни СССР халқ депутатлигига номзод этиб рўйхатга олиш ва сайлов бюллетенига киритиш тўғрисида қарор қабул қилинди:

600-Тошкент-Чилонзор территориал сайлов округидан —Борис Федорович Сатин, 1938 йилда туғилган, Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари.

609-Урганч территориал сайлов округидан — Назира Собирова 1942 йилда туғилган, Гурлан районидаги «Янгиобод» совхози шоликорлик бригадасининг бошлиғи; Дилбар Отабоевна Отажонова 1958 йилда туғилган, Шовот районидаги «Партия XXII съезди» колхозининг аъзоси.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ДЕЛЕГАЦИЯСИ ЖЎНАБ КЕТДИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Р. Н. Нишонов бошчилигидаги Ўзбекистон партия-ҳукумат делегацияси бевосита дўстона муносабатлар доирасида 6 февраль куни ЮСФРнинг Македония Социалистик Республикасига расмий визит билан жўнаб кетди. Делегация составида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, Госплан раиси А. Р. Отажонов, Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Б. Ф. Сатин ва бошқалар бор.

Визит программасига кўра, Югославия Коммунистлар Союзи ва Македония Коммунистлар Союзи Марказий Комитетлари Президиумларида, МСР президиумида, Македония Социалистик Республикаси мажлисида, МСР ижроия вечесида, Скопле шаҳри МКС комитетида ва Македония фанлар академиясида суҳбатлар ҳамда музокаралар ўтказилади. Делегацияга кенг кўламдаги танишув программаси таклиф этилган.

Қайта қуришнинг ҳозирги вазифаларидан келиб чиқиб ва социалистик мамлакатлар ўртасидаги муносабатларни янада мустаҳкамлаш мақсадида Ўзбекистон билан Македония ўртасида ижтимоий-сиёсий турмушнинг турли соҳаларидаги ўзаро фойдали ҳамкорликни ривожлантириш масалалари муҳокама қилинади.

(ЎзТАГ).

СИФАТ—КОЛЛЕКТИВ МЕҲНАТИНИНГ КЎЗГУСИ

ОДАМЛАР МАГАЗИНЛАРДА ЮҚОРИ СИФАТЛИ САНОАТ МОЛЛАРИ ЕТАРЛИ БЎЛИШИНИ, БИНОЛАР ПИШИҚ-ПУХТА БАРПО ЭТИЛИШИНИ КУТМОҚДАЛАР

Хоҳлаган магазинингизга кириб кийим-бош сўрасангиз, «марҳамат» дейишади. Бироқ танламоқчи бўлиб уни қўлга олишингиз билан таъбингиз хира тортади: чокларида ипи чувалаган, текис тикилмаган, фасони дидингизга ўтирмайди. Кўзни чирт юмиб харид ҳам қилдингиз. Аммо кўп ўтмай охори кетиб, шалвираб қолади.

Республикамизнинг айрим корхоналарида тайёрланаётган кийим-кечакларнинг аксарияти, афсуски шунақанги сифатсиз. Ишни қайта қуриш мақсадида кўп корхоналар хўжалик ҳисобида ишлай бошлади. Уларнинг ишчи ва хизматчилари ҳам пировард натижага қараб маош олишяпти. Лекин бу каби тадбирлар, қабул қилинаётган қарор ва кўрсатмалар ҳам савдо пештахталарини пишиқ-пухта, халқимиз суюниб харид қиладиган маҳсулотлар билан таъминлашда тузук ўзгариш ясаганича йўқ.

Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлиги корхоналарининг кўпчилиги ишлаб чиқараётган маҳсулотларнинг бозори касод. Халқ истеъмоли молларининг айрим турлари мамлакатимиздаги ўртача кўрсаткичга қараганда икки-уч баробар кўп брак қилинмоқда. Ўтган йили министрлик корхоналари сифатсиз тайёрланган маҳсулотлар учун ва бошқа шу каби сабабларга кўра 7,4 миллион сўм жарима тўлашга мажбур бўлишди.

Уй-жойли бўлиш орзусининг ушалиши осон эмас. Ниҳоят орзиқиб кутилган кунда қўлингизга ордер тегди. Хурсанд бўлиб квартира эшигига калит солдингиз. Бироқ ҳайратдан лол бўлиб қоласиз. Уй шу қадар сифатсиз фойдаланишга топширилганки, уни қайта пардозлаш учун ойлаб сарсон бўласиз. Уй-жой каби маданий-маиший, маъмурий объектларнинг сифати ҳам жуда қониқарсиз. Бу-ку масаланинг ташқи томони. Биноларнинг мустаҳкамлик даражаси қандай экан! Пойдеворига сифатли цемент, арматура ишлатишганми! Девор панеллари, колонналар мустаҳкамми! Республикамизда машъум Тошкент зилзиласидан сўнг иморатларни ер силкинишларига бардошли қилиб қуришга кўп маблағ сарфлаяпмиз. Аммо Арманистон фожиаси бинокорларнинг ўз ишларига янада юксак масъулият ҳамда виждонан ёндашишларини талаб қиляпти. Кимларнингдир лоқайдлиги, уқувсизлиги, ортиқча даражадаги тежамкорлиги иншоотларнинг мустаҳкамлигига раҳна солмаяптимикин! Шу каби масалалар хусусида ўйга толганда сифат масаласи ҳозир ҳар доимгидан ҳам актуал, у ҳар биримизнинг виждон ишимиз, интернационал бурчимиз эканлиги ёдимизга келади.

Албатта, сифатли маҳсулоти билан дилимизни хушлаётган коллективлар ҳам бор. Масалан, Тошкентдаги «Совпластитал» корхонасида тайёрланаётган маҳсулотларга Италия, Бельгия, Нидерландия ва бошқа мамлакатлар харидор бўлишяпти. Яқинда корхона Совет Иттифоқидаги тўққизта ибратли коллективлар сафида Америка Қўшма Штатларида ўтказилган кўргазмада қатнашди. Корхонада маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми қисқа вақтда икки баравар кўпайди. Шунга яраша фойда миқдори 5 миллиондан 10 миллион сўмга етди. Хўжалик механизми имкониятларидан самарали фойдаланиш орқали икки йилда жаҳон намуналари даражасидаги буюмларнинг 126 та янги тури тайёрлана бошланди. Уларнинг чет элга сотилишидан корхона ярим миллион доллар ишлаб топди. Коллектив аъзоларининг маоши юқори, социал масалалар ҳал бўлган, кадрлар қўнимсизлиги барҳам топган.

Бироқ, «Тошкент трактор заводи», «Таштекстильмаш», «Ташсельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмалари каби корхоналар эса сифати, пишиқ-пухталиги, бақувватлиги жиҳатидан жаҳон стандартлари даражасидаги машина ва дастгоҳлар тайёрлай олишмаяпти. Ёки бошқа бир мисол. Фарғона областида тузилган «Сифат» комплекс программасига кўра, 1988 йилда саккизта корхонада давлат қабули жорий этилди. Давлат қабулидаги бешта корхонада ноябрь ойида биринчи тақдим этишда 2,7 процент маҳсулот қабул қилинмади. Бу 345 минг сўмни ташкил этди. Йил мобайнида 298 минг сўмлик маҳсулот яроқсиз, деб топилди. Беш йиллик бошидан бери Фарғона шаҳри корхоналарида брак маҳсулот тайёрлаш ва ишлаб чиқариш 7 миллион сўмни, Қува шаҳрида 2 миллион сўмни ташкил этди.

Бинокорлар иши яхши ташкил этилмаганлиги оқибатида объектлар лойиҳа-смета ҳужжатлари, қурилиш материаллари билан белгиланган муддатда таъминланмаяпти. Масалан, ўтган йилнинг сентябрь ва октябрь ойларида ўн минглаб қурувчилар ярим куч билан ишладилар, уйсозлик комбинатларида бекор туриб қолиш ҳоллари ойига 15 кунга етди. Албатта, улар йиллик планда кўзда тутилган иш ҳажмини уддалаш учун материал ва хом ашё келтирилгач, вақт билан ҳисоблашмай, очиқроғи ҳайбаракаллачиликка йўл қўйиб ишладилар. Оқибатда план амал-тақал бажарилса-да, сифатга путур етди. Шу сабабли йилнинг сўнгги ойларида фойдаланишга топширилган биноларнинг аксарияти «уч» баҳога қабул қилинган. Уй-жой қурилишида иш сифатини яхшилаш учун орёлликларнинг икки йиллик план асосида узлуксиз қуриш методини қўллаш керак.

Қайта қуриш даврида маҳсулот сифатини ошириш долзарб масала бўлиб қолди. Ишлаб чиқарилаётган товарларнинг кўпчилиги — у оддий куйлак, машина ёки дастгоҳми — барибир пишиқ-пухталиги, фасони жиҳатидан кишиларнинг ўсиб бораётган талаб ва эҳтиёжларига жавоб бериши керак. Маҳсулот сифатини яхшилаб бориш ҳар бир ишчи, ҳар бир конструктор ва лойиҳачининг, ишлаб чиқариш командири ва илмий ходимнинг биринчи галдаги вазифаси ҳисобланиши керак. Бу масалада ўзгариш ясамасак, аҳволни тўғрилаш бўйича чора-тадбир кўрмасак, қайта қуриш ва жадаллаштиришга эриша олмаймиз.

Республикамизда 1987 йилда ишлаб чиқилган «Сифат» комплекс программасига кўра ўн иккинчи беш йилликда 1400 цех ва участкани комплекс механизациялаш ҳамда автоматлаштириш, 1600 та поток-конвейер ва линияларни ишга тушириш мўлжалланган. Асосий ишлаб чиқариш фондларини жадаллик билан янгилаш, қувватлардан фойдаланишни яхшилаш, ишлаб турган корхоналарда саноат товарлари ишлаб чиқаришни 85 процент кўпайтириш таъминланади. Бироқ мазкур программа ҳамма жойда ҳам бирдай жадаллик билан жорий этилаяпти, дейиш қийин.

Сифатга эътибор кучайганлигининг яна бир жиҳати шундаки, ҳозир корхоналарнинг тўла хўжалик ҳисобига ўтганлиги туфайли коллективларнинг меҳнатдан кўрадиган моддий манфаатдорлиги улар қўлга киритадиган пировард натижага боғлиқ бўлиб қолди. Энди улар миқдор учунгина эмас, балки ишлаб чиқарилаётган товарнинг харидоргирлиги билан ҳам кўпроқ қизиқа бошлашди. Демак, пировард натижага кўра рағбатлантириш принципини ҳар бир меҳнат коллективида кенг жорий этиш зарур.

Сифатга эришиш коллективдаги маънавий-психологик муҳитга, ишлаб чиқариш маданияти, технология қоидаларига қатъий риоя қилинишига, кадрларнинг касб маҳоратига, бошқариш методларига ҳам боғлиқдир.

СССРнинг давлат корхонаси (бирлашмаси) тўғрисидаги Қонунида маҳсулот (иш, хизмат)нинг сифати ҳар бир меҳнат коллективи фаолиятининг натижаларига бериладиган ижтимоий баҳода ҳал қилувчи кўрсаткич эканлиги таъкидланган. Партия ва совет органлари, корхона ҳамда ташкилотлар барча партиявий-ташкилий, идеологик, иқтисодий, ишларни ана шунга қаратишлари, кишиларда ўз ишига масъулият билан, виждонан ёндашиш ҳиссини кучайтиришлари керак.

Сифат — виждон иши. Шундай экан, ҳар биримиз ўз иш жойимизда пишиқ, пухта, тежамли меҳнат қилишга эришайлик.

• Замондошимиз

АНИҚ РЕЖАЛАР

Бу одамни Москва районидаги «Правда» колхозида ҳамма танийди, ҳурмат қилади. Мана, 28 йилдирки, Фозилжон Иброҳимов хўжаликда ҳалол тер тўкмоқда. Деҳқончиликда суяги қотган. У бошлиқ бригада коллективи доимо план-топшириқларини ортиғи билан бажариб келади.

Ўтган йили ҳам шундай бўлди. Мавжуд 211 гектар майдоннинг 150 гектарига чигит қадалиб, кузда ҳар гектар майдондан 33 центнердан ҳосил кўтарилди. Коллективнинг бу йил ер майдони 304 гектарга етди. Тажрибали пахтакор бошлиқ заршунослар мўл ҳосилга пухта замин яратишмоқда. Далаларга маҳаллий ўғит чиқариш, шўр ювиш, ариқ-зовурларни тозалаш ишлари қизғин олиб борилятпи.

Кўкламда 215 гектар майдонга барака уруғи қадалади. Қолган майдонларда эса сабзавот, полиз ва озуқа экинлари етиштирилади. Шуниси қувончлики, Ф. Иброҳимов ташаббуси билан бу ерда ташкил этилган ёрдамчи хўжалик яхши самара беряпти. Қорамолларни тез семиртириш ҳисобига ҳар бир ишловчига 63 килограммдан гўшт етиштирилди. 1989 йилда эса бу кўрсаткични 70 килограммга етказиш мўлжалланмоқда.

Яқинда Ф. Иброҳимов ҳаётида яна бир қувончли воқеа содир бўлди. Уни 99-Избоскан миллий-территориал сайлов округидан СССР халқ депутатлигига номзод қилиб кўрсатишди.

Суратда: Фозилжон Иброҳимов бригада аъзолари билан.

Т. ҲАМРОҚУЛОВ фотоси.

ЖОНАЖОН ВАТАН БЎЙЛАБ

● Черновци, Буковина маккажўхоризорларида бегона ўтларга қарши курашиш учун препаратлар ерлар ўт босиб кетишининг олдини оладиган усулда—аниқ белгиланган жойларгагина солинади. Бунга маҳаллий мутахассислар билан Украина Давлат агросаноат комитетининг илмий тадқиқот муассасалари ходимлари ҳамкорликда яратган мослама ёрдамида эришилади. Сеялкада ва культиваторларга ўрнатилган мослама химикатларнинг аниқ белгиланган ерларга тушишини таъминлайди, унинг бошқа майдонларга ёйилишига йўл қўймайди. Янгиликни кўплаб ишлаб чиқариш областнинг барча ремонт-транспорт корхоналарида йўлга қўйилди.

● Муром (Владимир области), Муромдаги радио заводида «Билина-315» автомобиль радиоприёмнигини ишлаб чиқариш кенг йўлга қўйилди. Бу модель Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашида қабул қилинган стандартга тўла мувофиқ келадиган янги элемент асосида яратилган. Одатдаги индикатор қурилма ўрнига электрон шкала қўлланилган. Янгилик замонавий усулда безатилганлиги билан ҳам ажралиб туради.

(ТАСС).

ДАСТУРХОН ВАЪДА БИЛАН ТЎЛМАЙДИ

• Ташвишли сигнал

Қарши шаҳрида область агросаноат комитетига қарашли 1-мева-сабзавотчилик фирма-магазини очилганда, харидорлар ғоят мамнун бўлишганди. Ўшанда магазин пештахталаридаги турли-туман мева ва сабзавот, полиз маҳсулотлари кўзни қувонтирганди. Орадан кўп эмас, беш йил ўтди. Афсуски, энди бошқача манзара. Маҳсулотлар тури кам, кўпдан бери туриб қолган консервалар қатор терилган. Тўғри, магазинда сифати паст бўлса ҳам сабзи, пиёз, шолғом ва лимон, парникдан узиб келтирилган помидор, бодринг бор. Шунингдек, тўр халтада чириган картошкани ҳам кўрасиз. Аммо уни сотиб олишга одамларнинг юраги бетламайди.

— Нима қилайлик? Борини келтириб сотяпмиз, — деди ҳасратидан чанг чиқиб фирма-магазин директори Ибодулла Аҳмедов.— Одамларимиз эртадан кечгача ана шу картошкаларни саралаш билан банд. Биласиз, харидорнинг диди баланд. Сифатсиз нарса керак эмас. Уни маҳсулот омборхонадан, ёки даладан қандай ҳолатда келтирилгани қизиқтирмайди.

Биз магазин омборхонасига кирганимизда, директорнинг гапига ишонч ҳосил қилдик. 5—6 нафар ишчи чакана-улгуржи савдо комбинати сабзавотчилик базасидан келтирилган, музи эриб лой чапланиб кетган картошкани аввал саралаб, кейин тўр халтага солишарди. Айтишларича, магазинда ишловчи жами 27 кишидан 13 нафари фақат саралаш, ювиб-тозалаш билан банд экан.

Магазинда харидорлар оз. Директор буни тан олди. Сифатсиз маҳсулот кимга ҳам керак? Илгари бир ойда 100 минг сўмлик маҳсулот сотилган бўлса, энди аранг 50—60 минг сўмлик сабзавот сотилмоқда. Область агросаноат комитетининг чакана-улгуржи савдо комбинати ихтиёридаги бошқа магазинларда эса сабзавот-мева маҳсулотлари деярли йўқ даражада.

Аввало бу муҳим иш билан Қарши чакана-улгуржи савдо комбинати раҳбарлари қизиқишлари керак эди. Улар тайёрига кўникиб қолишган. Четдан сарф-харажат қилиб бўлса ҳам маҳсулотни келтириб сотишни билишади-ю, ёнларидан оқаётган сув қадрига етишмайди. Масалан картошка келтириб сотишни олайлик. Ўтган йили 3850 тонна картошка ғамланган эди. Бу 1987 йилга нисбатан 13 процент кўп. Бироқ жуда кўп картошка чириб кетди.

— Четдан келадиган картошка йўл-йўлакай уриниб сифати бузилади, — дейди комбинат директори ўринбосари Жалил Рўзиқулов, — Бунинг устига транспорт хизмати қиммат. Лекин, аҳолига картошка керак. Ўтган йили комбинатимиз сабзавот базаси картошкани сақлашдан 67 минг сўм, магазинларимиз 64 минг сўм зарар кўрди. Шу картошкани областимиз хўжаликларида етиштирса ҳам бўларди-ку?! Мана, ўтган йили Қарши районидаги 8-совхознинг Л. Ким бошлиқ агроучасткаси 1,5 минг тоннадан кўпроқ картошка етиштириб, бунинг минг тоннасини шаҳарликларга сотди. Нега бошқа хўжаликлар шундай картошка етиштиришмайди?

Комбинатдан ҳар куни атиги 2—3 тонна картошка магазинларга чиқариляпти. Бу билан албатта нархни арзонлаштириш қийин. Қаршининг Эски шаҳар, Юбилей ва Темир йўл вокзали бозорларида ҳар килограмм картошканинг нархи 1,5 — 2 сўмга чиқиб кетди. Кейинги ҳисоб-китобга қараганда сабзавот базасида бор-йўғи 60 тоннага яқин картошка қолган. Бу касалхоналар ва болалар боғчаларига берилди. Демак бундан кейин магазинларга картошка чиқарилмайди.

Шуни ҳам айтиш керакки, область партия, совет ташкилотларида ўтказилаётган катта-кичик йиғинларда озиқ-овқат программасини муваффақиятли амалга ошириш тўғрисида озмунча гап-сўз бўлаётгани йўқ. Афсуски, сўз билан иш бирлиги таъминланмаяпти. Белгиланаётган тадбирлар амалга ошмай, қуруқ қоғозда қолмоқда. Бозорларда нарх-наво тобора ошиб боряпти. Қарши теплица комбинати ва «Қарши» совхозидан парникда етиштирилган 500—600 килограмм помидор-бодринг ҳар куни аҳолига сотиляпти. Аммо бу ҳали талабни қондирмайди. Агросаноат комитети раҳбарлари масаланинг моҳиятига тўғри баҳо бермаяптилар.

Область ижроия комитетининг қарорига биноан чакана-улгуржи савдо комбинати Яккабоғ, Қарши, Нишон, Косон, Ульянов, Китоб, Шаҳрисабз районларидаги 28 та колхоз ва совхоз билан шартнома тузишган. Хўжаликларнинг раҳбарлари шаҳар аҳолисини йил бўйи мева ва сабзавот маҳсулотлари билан таъминлашга ваъда берган эдилар. Лекин ваъдалар ваъдалигича қолиб кетмоқда.

Шартнома тузиш, ваъдалар бериш — яхши нарса. Лекин бу билан иш осонгина битиб меҳнаткаш дастурхони маҳсулотга тўлиб қолмайди-да. Ваъда берилдими, уни бажариш керак.

М. КАРОМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири».

Бош консулхонада матбуот конференцияси

Афғонистон Республикасининг Тошкентдаги Бош консулхонасида 5 февраль куни Совет қўшинлари чекланган қисмларининг Афғонистондан олиб чиқиб кетилишининг якунловчи босқичига бағишланиб, совет ва чет эл мухбирлари учун матбуот конференцияси ўтказилди.

Матбуот конференциясида Ўзбекистон ССР ташқи ишлар министри С. О. Азимов, Ўзбекистон Ахборот агентлиги — ЎзТАГ директори Э. Қ. Ҳайитбоев, Қизил Байроқ орденли Туркистон Ҳарбий округи сиёсий бошқармаси бошлиғининг ўринбосари генерал-майор В. П. Стряпнин иштирок этдилар.

Афғонистон Республикасининг Тошкентдаги Бош консули Ғ. Ҳ. Ҳамгар ўзининг кириш нутқида мамлакат иқтисодий, социал-сиёсий турмушининг турли соҳаларида Афғонистон ҳукумати амалга ошираётган ва миллий яраш сиёсатини рўёбга чиқаришга қаратилган комплекс тадбирлар тўғрисида ,оппозиция билан амалий мулоқот олиб бориш учун яратилган шарт-шароитлар ҳақида гапириб берди. У Афғонистонга Совет Иттифоқи катта ёрдам бераётганлигини айтиб, СССР ва Афғонистон Женева битимларига аниқ риоя этаётганликларини таъкидлади. Шунингдек АҚШ ва Покистон вужудга келтираётган ҳамда Женева аҳдлашувлари рўёбга чиқарилишига, Афғонистонда ва унинг теварагидаги вазиятни нормаллаштиришга тўсқинлик қилаётган қийинчиликларга тўхталиб ўтди.

Матбуот конференцияси қатнашчилари журналистларнинг кўпдан-кўп саволларига жавоб қайтардилар.

Дипломлар топширилди

4 февраль куни Ўзбекистон ССР Ташқи ишлар министрлигида Афғонистон Республикаси Ташқи ишлар министрлигининг СССР Ташқи ишлар министрлиги Дипломатия академиясида қисқа муддатли курсни тамомлаган ходимларига дипломлар топшириш маросими бўлди.

Дипломларни Ўзбекистон ССР ташқи ишлар министри С. О. Азимов ва СССР Ташқи ишлар министрлиги коллегиясининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министрлиги Дипломатия академиясининг ректори О. Г. Пересипкин тантанали вазиятда топширдилар.

Маросимда Афғонистон Республикасининг Тошкентдаги бош консули Ғулом Ҳазрат Ҳамгар иштирок этди.

(ЎзТАГ).

САЛОМ, ЎҒЛОНЛАР!

Совет интернационалист жангчилари Ватанига қайтиб келмоқдалар

ТЕРМИЗ, 6 февраль. (ЎзТАГ мухбири). Ҳозир бу ерда бодом гуллади. Мабодо табиат шундай совға инъом этмаганида ҳам, бу февраль кунлари барибир кўҳна шаҳар аҳолиси, халқимиз хотирасида қолган бўлур эди. Бугун афғон-совет чегарасида интернационалист жангчиларнинг Ватанига қайтиб келишига бағишланган митинг бўлди.

Чошгоҳ вақтида парашют-десант полкининг колоннаси Амударё устига қурилган кўприкка қадам қўйди. Колонна бешинчи устун, яъни чегарани босиб ўтиши биланоқ ҳарбий оркестр садолари янграб кетди. Қариндош-уруғлар ўз ўғлонларининг қайтишини табриклайдилар.

— Бизнинг қисмимиз афғон заминига биринчилар қаторида, яъни 1979 йилда келган эди, — деб ҳикоя қилди ЎзТАГ мухбирига полк штаби бошлиғи, майор В. В. Климов. — Биз Кобулда ҳарбий ва тинч объектларни ҳимоя қилдик, Қандаҳор вилоятидаги жанговар ҳаракатларда иштирок этдик. Афсуски, ҳамма жангчилар ҳам Ватанига қайтиб келмади. Сўнгги йилда етти нафар ўртоғимиздан жудо бўлдик,..

Шу тўққиз йил мобайнида бошимиздан кўп воқеаларни кечирдик. Аммо синовлар нечоғли оғир бўлмасин, интернационалист жангчилар ўз бурчларини муносиб ва мардона бажардилар. Энг оғир дақиқаларда ҳам улар раҳм-шафқат туйғусини унутмадилар.

Совет жангчилари шу йиллар ичида 100 га яқин мактаб, лицей, билим юртини, 30 га яқин касалхонани, яна шунча болалар боғчасини, 400 га яқин уй-жойни, 35 та мачитни, неча ўнлаб қудуқлар ва скважиналарни, 150 километрга яқин ариқ ва каналні ремонт қилдилар, тикладилар ва бунёд этдилар.

Ҳарбий бўлинмалар уйига қайтиб келаётган ҳозирги вақтда ҳам уларнинг рўпарасидан озиқ-овқат, дори-дармон, бошқа ҳаётий муҳим юклар ортилган колонналар Афғонистон томонга йўл олмоқда. Мамлакатимиз билан Афғонистон ўртасидаги ҳаво алоқаси ҳам узлуксиз ишламоқда. Сўнгги кунлардагина бу мамлакатга қарийб 4,5 минг тонна ун етказиб берилди.

...Гвардиячи полк командири, подполковник А. Скачков буйруғи билан минбарлар ёнида батальонларнинг жангчилари саф тортишди. Командалар янгради. Лекин жангчиларга буларни бажариш осон эмас. Радио, телевидение мухбирлари ва фотомухбирлар чор атрофдан солдатлар сафига «ҳужум қилмоқдалар». Жаҳондаги кўпчилик мамлакатлардан бу ерга бир неча юз журналист келган. Улар ўз ўқувчиларига нималар ҳақида ҳикоя қилиб беришларини айтиш қийин. Биз, совет кишилари учун эса шу нарса равшанки, фарзандларимиз интернационал бурчларини бажариб, қайтиб келишмоқда. Шу йиллар мобайнида қуролланган афғон оппозицияси йўли дадиллик билан тўсилди. Тўғри, ҳарбий йўл билан Афғонистонда тинчликка эришиб бўлмайди. Бутун дунё олдида янгича сиёсий фикрлаш намунасини кўрсатиб, биз ва афғон дўстларимиз ана шундай хулосага келдик.

Биз Афғонистонда ҳарбий ғалабага интилганимиз йўқ. Аммо мабодо ғалабалар ва мағлубиятлар ҳақида гапириладиган бўлса, шуни айтиш керакки, Афғонистондан совет қўшинларини узил-кесил олиб чиқиб кетиш-қайта қуришимизнинг ғалабасидир.

Женева битимларига батамом мос тарзда, совет қўшинларини олиб чиқиб кетишнинг иккинчи босқичи чоғида ҳозирги кунгача 30 мингга яқин жангчи Афғонистонни тарк этди. Балх, Саманган, Бағлон, Парвон ва Ҳирот сингари беш вилоятдагина бизнинг қисмларимиз бор. 15 февралга қадар Совет Армиясининг барча солдатлари Ватанига қайтиб келади.

Жангчиларнинг офтоб ва шамолда қорайган юзлари қатъият билан боқади. Ўттиз тўрт миллат вакиллари саф тортиб турибдилар. Полк шахсий составининг ярмидан кўпроғи жанговар орден ва медаллар билан мукофотланган.

Сурхондарё область партия комитетининг биринчи секретари С. Мамарасулов тантанали митингни очди. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари В. В. Сударенков, Улуғ Ватан уруши ветерани, инженер Х. Р. Шоймардонов, жангчи интернационалистнинг онаси, шаҳар касалхонаси ходими С. В. Спиридонова, сержант А. В. Григорьев, полк командири Қизил Юлдуз ордени кавалери гвардиячи подполковник А. И. Скачков сўзга чиқдилар. Улар жангчиларга миннатдорчилик билдиришди, интернационалист аскарлар қайта қуриш жангчилари сафида ҳам муносиб ўрин эгаллайдилар, деб ишонч изҳор этишди.

Митинг тугаганидан кейин жангчилар билан қисқа учрашув онлари бошланди. Меҳмонлар, журналистлар, қариндош-уруғлар сафда турганлар ёнига келишади. Бу дамларни тасвирлашга қалам ожиз. Одамлар аскарларни қучоқлаб ўпиб, гуллар совға қилишди. Кўзларига ёш олишди, қувонишди. Уларнинг кўнглидан нималар кечаётганини ҳис этса бўлади.

Мана, дийдор кўришувдан боши осмонга етган Гуляевлар оиласи. Ота-она, опа ва буви Александрни кутиб олиш учун олис Новокузнецкдан бу ерга келишган. Сал нарида эса Мария Темиркановна Собирова невараси Эльдор Галиевни бағрига босиб турибди. Солдатнинг бувиси қўшни Қашқадарё областининг Ғузор районидан келган.

Яна оркестр садолари янгради. Колонна марш оҳанглари остида одим ташлаб, ўзи доимо турадиган жойга йўл олди. Она диёридаги хизматингиз хайрли бўлсин!

• Газета саҳифаланаётган пайтда •

● **Ҳиндистоннинг «Нэшнл Геральд» газетаси 1988 йилни «БМТ учун энг яхши йил» деб атади.** Шу йили халқаро анжуман энг муваффақиятли тарзда иш олиб борди. «Совуқ уруш» ўрнини халқаро кескинликни юмшатиш олганлиги, жаҳондаги икки буюк давлат мухолифлик позициясидан воз кечиб, сиёсий мулоқот ва ҳамкорлик йўлига ўтганлиги туфайли БМТ шуҳрат топмоқда. Вашингтон ва Москвада бўлиб ўтган олий даражадаги Совет-Америка учрашувлари чоғида, жумладан «учинчи дунё муаммолари» юзасидан, хусусан, маҳаллий можаролар ҳарбий воситалар билан эмас, балки сиёсий воситалар ёрдамида ҳал этилиши зарурлиги борасида принципиал аҳдлашувларга эришилди.

● **Варшавада бошланадиган давра столи атрофидаги учрашув — Польша матбуотининг асосий мавзуидир.** «Трибуна люду» газетаси учрашувда турли ижтимоий кучларнинг вакиллари иштирок этадилар, деб ҳисобламоқда. Улар мамлакатни тараққий эттириш мақсадида тангликни бартараф этиш йўлларини биргаликда қидириб топиш истагини билдирдилар.

(ТАСС, 6 февраль).

КПСС Марказий Комитетида кенгаш

3—4 февраль кунлари КПСС Марказий Комитетида иттифоқдош республикалар компартиялари Марказий Комитетлари, ўлка, область бир қанча шаҳар партия комитетлари идеология бўлимлари мудирларининг, оммавий ахборот, идеология муассасалари ва идоралари марказий органлари раҳбарларининг кенгаши бўлиб ўтди. Кенгашда қайта қуришнинг ҳозирги босқичида идеология ишининг долзарб муаммолари муҳокама қилинди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари, КПСС Марказий Комитети идеология комиссиясининг раиси В. А. Медведев кенгашни кириш нутқи сўзлаб очди.

КПСС Марказий Комитети Идеология бўлимининг мудири А. С. Капто кенгашда доклад қилди.

Кенгашда партия белгилаб берган революцион ўзгартишлар программасини рўёбга чиқаришда мафкуравий омилнинг роли ва аҳамиятини янада оширишга тааллуқли кўпдан-кўп масалалар юзасидан фикрлашиб олинди. Қайта қуриш турмушимизга тобора чуқурроқ кириб бориб, жиддий ўзгаришларда, мамлакатнинг социал-иқтисодий ва сиёсий турмушини ташкил этишнинг янги формаларида ўз ифодасини топаётганлиги айтиб ўтилди. Ҳозирги вақтда ишлаб чиқариш муносабатлари ва энг, аввало, мулкий муносабатлар билан, тўла хўжалик ҳисоби, пудрат, ижара, кооперацияни кенг жорий этиш билан боғлиқ ғоят муҳим ва масъулиятли маррага яқинлашиб қолган иқтисодий ислоҳот чуқурлашмоқда. Хўжалик ҳисоби, пудрат, ижара, кооперация текисчиликка ва тайёрга айёрликка барҳам бериб, меҳнаткашлар даромадларининг улар меҳнатининг реал натижаларига бевосита боғлиқ бўлишини таъминлайди.

Сиёсий система ислоҳоти авж олдирилмоқда. Кенг демократия жараёнлари асосида, меҳнаткашларнинг чинакамига хоҳиш - истагига қараб халқ депутатлари сайлови ўтказилмоқда. Мамлакатда рўй бераётган чуқур ўзгартишлар жамоат онгида, реал турмушда иқтисодий ва социал-сиёсий жараёнларни кучайтирмоқда.

Янгича сиёсий фикрлаш, янгича тарздаги амалий ҳаракатлар ижтимоий организм ҳужайраларига тобора сингиб бориб, ҳар бир кишининг манфаатларига дахл қилмоқда. Бу ижтимоий активликни оширмоқда, аммо шу билан бирга миллий, гуруҳбозлик ва тор манфаатпарастликдан иборат худбинликда мамлакатнинг тарихий ўтмишига, бугунги реалликларига ва келгусидаги ривожланиш истиқболларига баҳо беришдаги бир ёқламаликда, социализм принциплари ва идеалларига хилоф бўлган сафсатабозларча ва экстремистик қарашларнинг пайдо бўлишида ўз аксини топаётган ижтимоий онгдаги зиддиятли жараёнларни юзага келтирмоқда. Буларнинг ҳаммаси, деб таъкидлашди нотиқлар, идеология ишининг форма ва методларига муҳим тузатишлар киритиш вазифасини юклайди.

Кенгаш қатнашчилари 6 январь куни КПСС Марказий Комитетида фан ва маданият арбоблари билан бўлиб ўтган учрашув мафкуравий позицияларни аниқлаб олиш, қайта қуриш платформасида кучларни жипслаштириш, социализмнинг ленинча концепциясини қайта тиклаш, фикрлар хилма-хиллиги, амалий жараёнлар ва ҳаракатлар сари дадил бурилишни таъминлаш асосидагина демократия ва ошкораликни янада ривожлантириш учун ғоят муҳим аҳамиятга эга эканлигини таъкидладилар.

Кенгашда мамлакат ҳаётидаги катта сиёсий воқеалар — халқ депутатлари сайлови ва съездига, КПСС Марказий Комитетининг аграр сиёсат ва миллатлараро муносабатлар масалаларига бағишланадиган Пленумларига тайёргарлик идеология фаолиятининг муҳим йўналиши эканлигига эътибор жалб этилди. Қайта қуришнинг бугунги кундаги вазифалари идеология соҳасида жўшқин амалий ҳаракатларни талаб этади. Сиёсий пропаганда, одамлар билан ҳар куни олиб бориладиган тушунтириш ишлари реализм принципларига асосланиши, экономика, маданият ва турмуш соҳасидаги мавжуд қийинчиликларни ҳисобга олиши керак. Идеология кадрлари меҳнат ва ўқув коллективларида, аҳоли истиқомат жойларида ғоявий-тарбиявий ишларни кучайтиришлари, қироатхонлик, маросимбозликдан ва сийқаси чиққан усуллардан халос бўлишлари, турли жамоат ташкилотлари билан олиб бориладиган ишларда партиявий пропаганда ва агитациянинг ҳужумкорлигини таъминлашлари керак.

Янги мафкуравий вазият, деб таъкидланди кенгашда, тарбиявий ишларда таҳлил этиш ва фараз негизларини анча кучайтиришни, жамоатчилик фикрини, меҳнаткашларнинг марксча-ленинча таълимини, ўрта ва олий ўқув юртларида ўқув-тарбия жараёнини ташкил этишга янгича ёндашувларни ҳар томонлама ҳисобга олишни ҳам талаб этади. Идеология соҳасида янги кадрларни ва жамиятшунос олимларни тайёрлаш ҳамда қайта тайёрлашни йўлга қўймай туриб, сиёсий ишни ҳозирги талаблар даражасига олиб чиқиб бўлмайди.

Оммавий ахборот воситаларининг иш самарадорлигини ошириш муаммолари тилга олинди. Матбуот, радио ва телевидение демократиялаш ва ошкораликни ривожлантириш учун кўп иш қилаётганлиги уқтириб ўтилди. Айни вақтда партия, совет ва хўжалик ходимларининг бир қисмида ахборот воситаларига нисбатан эскича муносабат сарқитлари сақланиб қолмоқда. Бундай муносабат ахборот воситалари қаттиқ контрол қилинган ва чекланган даврда таркиб топган эди. Ҳозирги вақтда танқид даражасини пасайтирмай туриб , матбуотнинг бунёдкорлик, амалий ва ташкилотчилик ишларини чуқурлаштириш, амалда социалистик фикрлар ва қарашлар хилма-хиллигини таъминлаш, қайта қуришнинг тақдири ҳал этилишига биринчи навбатда боғлиқ бўлган жараёнлар ва ҳолатларни журналистларнинг изланиш марказига қўйиш зарур.

Фикрлашув чоғида қайта қуришда социалистик идеаллар ва қадриятларнинг роли ҳамда аҳамиятини оширишга, миллатлараро муносабатларни такомиллаштиришга алоҳида аҳамият берилди. Кўпгина нутқларда идеологик муассасалар, матбуот, радио, телевидениенинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш тўғрисидаги масалалар ўткир қилиб қўйилди, мафкуравий ишнинг энг яхши тажрибасини оператив равишда умумлаштириш ва оммалаштириш, партия комитетлари ва активларни ўз вақтида аниқ мақсадларга йўналтириш таклиф этилди.

Докладни муҳокама қилишда Украина Компартияси Марказий Комитети идеология бўлимининг мудири Л. М. Кравчук, КПСС Ленинград область комитети идеология бўлимининг мудири Г. И. Баринова, Грузия Компартияси Марказий Комитети идеология бўлимининг мудири В. Г. Лордкипанидзе, КПСС Москва область комитети идеология бўлимининг мудири В. М. Матушкин, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитети идеология бўлимининг мудири А. А. Устинов. Латвия Компартияси Марказий Комитети идеология бўлимининг мудири А. Я. Грудулс, КПСС Марказий Комитети партия қурилиши ва кадрлар билан ишлаш бўлими мудирининг ўринбосари, Марказий сайлов комиссиясининг секретари Ю. И. Рижов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети идеология бўлимининг мудири Ш. С. Зиёмов иштирок этдилар.

Кенгаш қатнашчилари Марказий сайлов комиссиясининг иши билан танишдилар, бир қанча марказий идеология ва илмий муассасаларда, газеталар редакцияларида бўлдилар, қайта қуришнинг долзарб муаммолари юзасидан самарали мунозаралар ўтказилди.

(ТАСС).

• Иқтисодий ислоҳот амалда

КОРХОНА ИЖАРАГА ОЛИНГАЧ

Файзиобод қурилиш материаллари ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли Қапчуғай керамзит заводи Фарғона областидаги энг қолоқ корхоналардан бири ҳисобланарди. Бу ерда маҳсулот ишлаб чиқариш планлари муттасил бажарилмас, дастгоҳлар ва қурилмалар эскирганлиги туфайли баъзан ойлаб ремонтда туриб қолар эди.

Корхонада кейинги саккиз йил ичида 4 марта директор алмашди, кадрлар қўнимсизлиги авж олди. Завод ўз қувватлари даражасида маҳсулот бера олмади. Корхона давлатга фақат зарар келтиравергач, уни ёпиш масаласи қўйилди.

Мана шу вазиятда завод инженери И. Тухтабоев бошчилигидаги бир гуруҳ ишчи ва техник ходимлар заводни ижара пудрати усулида ишлашга ўтказишни таклиф қилишди. Бош корхона ва Олтиариқ район Совети раҳбарлари таклифни қўллаб-қувватлашди. Завод ишчиларининг шу йил 14 сентябрда бўлиб ўтган йиғилиши корхона базасида «Керамзит» кооперативининг тузишга қарор қилди. Кооператив правлениеси раиси этиб И. Тўхтабоев сайланди.

— Энг аввало, штатлар масаласини кўриб чиқдик, — деди раис, — 80 нафар ишчидан 50 киши қолдирилди. Бошқарув аппаратида эса 9 кишидан 5 киши ишлаяпти. Дастгоҳлар ва қурилмалар янгиланди. Завод территорияси, цехлар тартибга келтирилди. Ремонтчилар бригадасини тарқатиб юбордик. «Шу дастгоҳда ишлайсанми, уни тузатишни ҳам бил!» шиори ўртага ташланди. Энди ишчилар иш ҳақи пировард натижага боғлиқ эканлигини тушунгани учун ўз ишини тез ва сифатли бажаришга ҳаракат қилишяпти. Технологик жараёнларнинг тўхтовсиз ишлаши таъминланди. Ишчилар заводнинг ҳақиқий хўжайини ўзлари эканлигини англаб етишди. Бу эса муваффақият омили бўляпти.

Кооператив аъзоларининг режалари катта. Файзиобод қурилиш материаллари ишлаб чиқариш бирлашмасидан ижарага олинган дастгоҳ, асбоб-ускуна, қурилмалар билан узоққа бориб бўлмаслигини улар яхши билишади.

— Агар йил давомида яхши ишлаб, пландаги маҳсулотни бера олсак, барча харажатлар, шу жумладан, ишчиларга тўланадиган маошдан ҳам ташқари кооператив 220 минг сўм соф даромад олади, — дейди И. Тўхтабоев. — Бу маблағни заводни реконструкция қилишга ва кенгайтиришга сарфламоқчимиз.

Шу мақсадда завод ГДРда ишлаб чиқарилган керамзит хом ашёсини майдаловчи қурилма сотиб олди. Маҳсулот таннархини арзонлаштириш учун керамзит плиталарини қуёш иссиқлиги ёрдамида пиширишга мосланган гелиополигон қурилишининг лойиҳа-смета ҳужжатлари тайёрланди.

Умумий қиймати 30 минг сўм турадиган соғломлаштириш объектлари қурилиши планлаштириляпти. Келгусида ишчилар учун уй-жойлар, болалар боғчаси қуриш режалари бор. Корхона реконструкциядан чиққач, у йилига 100 минг кубометр қурилиш материали ишлаб чиқарадиган йирик заводга айланади. Кооператив аъзоларида бунинг учун ресурслар ҳам, ишчи кучи ҳам, шароит ҳам етарли.

А. ИБОДИНОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Мунозара клуби

● Ленинск шаҳар комсомол комитети ҳузурида «Ёшлар ва сиёсат» сиёсий мунозара клуби очилди. Бу ерда комсомолдаги қайта қуриш, йигит ва қизларнинг жамиятни янгилашдаги, ишлаб чиқаришни бошқаришдаги иштироки каби муаммолар муҳокама қилинади.

Дастлабки учрашувда ёшлар сиёсий клублари раҳбарларининг Бутуниттифоқ слёти қатнашчиси, клуб президенти Тоҳир Салаватуллин слётдан олган таассуротлари, мамлакатдаги энг яхши сиёсий клубларнинг иш тажрибаси ҳақида гапириб берди. Комсомоллар мактаб ўқувчилари орасида тарбиявий ишлар олиб борувчи янги норасмий бирлашманинг вазифалари, ёшларнинг бўш вақтини маданий ташкил қилиш муаммоларини муҳокама қилдилар.

Ҳозир областда йигирма тўртта сиёсий клуб ишлаяпти. (ЎзТАГ).

● ТОШКЕНТ. «Матбуот» ишлаб чиқариш бирлашмасининг меҳнат коллективи маҳсулотларнинг сифатли бўлишига алоҳида эътиборни қаратмоқда. 3-босмахона муқовалаш цехининг ишчилари бу соҳада ўрнак бўлишаётир. Суратларда: участка мастери С. Казакова ва ишчи И. Юсупова ҳамда ишлаб чиқариш участкасининг бири.

Р. ШАРИПОВ фотолари

ТАРМОҚ НОРМАСИДАН ЮҚОРИ

Наманган шойи газламалар комбинати 1-цехи тўқувчиси Раиса Белалова янги йилнинг дастлабки кунларидан топшириқни ошириб бажариб, ишда бошқаларга ўрнак бўляпти. Тармоқ нормасидан ортиқча беш дастгоҳга хизмат қилаётган тўқувчи ўн иккинчи беш йиллик бошидан буён пландаги 319,9 минг ўрнига 528,6 минг погон метр маҳсулот ишлаб чиқарди. Биринчи сортли маҳсулот нормадаги 75 ўрнига 85 процентни ташкил этди.

Иш вақтидан рационал фойдаланиш, технология нормалари ва қоидаларига қатъий риоя этиши туфайли шахсий тўрт йиллик планини бажарди. Ҳозир 1990 йилнинг апрели ҳисобига, шунингдек беш йиллик маррасини муддатидан илгари эгаллаш юзасидан олган юксак мажбуриятини бажариш учун ғайрат билан меҳнат қилмоқда.

Мастер-бригадир Ҳакимжон Халилов раҳбарлик қилаётган бригадада Р. Белалова актив мураббий саналади. У бошловчи тўқувчиларга ўз тажрибаси, билими ва маҳоратини жон-дилидан ўргатади. Р. Белалова район Совети депутати, касаба союзлари область комитетининг аъзоси. Яқинда тўқувчилик фабрикаси меҳнат кенгашининг аъзоси этиб сайланди.

Т. СУЛАЙМОНОВ.

• *Зилзила рўй берган жойдан репортаж*

ДЎСТГА ДЎСТ БЎЛ

Аччиқ изғирин этни жунжиктиради. Хиёл ўтмай, қор ёға бошлади. Табиат Оқулиболо қишлоғи устига қора-кўрпасини ёпиб, гўё ўз «қилмиши» оқибатларини яширмоқчидек...

Ҳисор район касалхонаси шифокорлари, Душанбе шаҳридан травмотологлар, жарроҳлар зилзила марказига қуёш уйғонмасдан етиб келдилар. Ўша куни Москва ва Тошкентдан дори-дармон, йиғма-дала уйлари, кийим-кечак ортган самолётлар республика пойтахти аэропортига қўнди. Жароҳатланганлар ҳам кўп эди. Нафақат район касалхонаси, балки яқин қишлоқлардаги участка касалхоналари ҳам беморга тўлиб кетди. Шарора, Оқулиболо, Оқулипоён қишлоқлари ёнбошидаги қиртепаликларда брезент уйлар тикланди. Дала медпунктларида зилзиладан шикастланган юзлаб кишиларга дастлабки медицина ёрдами кўрсатилди.

— Шарорадан юқорида ҳам бир неча кичик қишлоқ бор, — деди К. Маркс номли колхоз раиси Ҳ. Йўлдошев. — Уларнинг тақдири не кечдийкин? Йўлни қалин лой босган. Канал ҳам лой-тупроққа тўлди. Сув хоҳлаган томонга уриб кетаяпти. Бир-икки кун бу ерлар кечалари зимистонга айланди. Ҳозир ҳаёт аста-секин изга тушаётир. Аҳолига сув ташиб берилмоқда. Электр симлари тортиляпти, телефон алоқаси йўлга қўйилди. Бепул иссиқ овқат ташкил қилдик.

— Бундай мусибат тожик халқи бошига биринчи марта тушаётгани йўқ. Кейинги 4—5 йилни олинг. Ғарм райониндаги Ҳойит қишлоғини тоғ босиб қолди. Қайроққум шаҳри шиддатли ер силкинишидан вайронага айланди. Саргазон қишлоғини кучли сел ювди. Шу рўйхатга энди уч қишлоқ қўшилди. Лекин бу кейинги офат ҳеч бирига ўхшамайди.

Ҳ. Йўлдошевнинг бир дақиқа ҳам вақти йўқ. Шунга қарамай, уни саволга тутамиз. Асаблари таранг. Бизни Ўзбекистондан эканимизни билгач, бир зумга фикр жамлаб жавоб қилади: «Оқулиболодан ярим қишлоқ одам ҳалок бўлди. Оқулипоёндан 38 уй ботқоқ тагида қолди. Ҳисор, «1-май» қишлоқларида жами 796 хонадон ёки 5717 киши бошпанасиз. К. Маркс номли колхозга қарашли 200 гектар экин майдонини 10 метр қалинликда лой-тупроқ босди. Колхоз 4 миллион сўм зарар кўрди».

Колхознинг сойдаги 40 гектарлик боғи ер сурилиши натижасида жойидан 500 метр чап томонга силжибди. Ўша боғни кўрдик. Айрим дарахтларнинг қийшайиб, илдизи кўриниб қолганини ҳисобга олмаганда гўё ҳеч нима бўлмагандай.

— Мен, — дейди раис, — фожиадан бир кун олдин бош иқтисодчимиз С. Солиев билан кечгача бригадама-бригада юриб, уларга пудрат шартларини тушунтириб чиққандик. У кечаси қолиб, яна кўп ҳужжатларни тайёрлади. Ҳисобот йиғилишига ҳозирлик кўрдик. Энди у йўқ. Хотини ва уч фарзанди ҳам. Т. Эшов, Х. Юсупов, Р. Ҳафизов, Ж. Нуралиев, Ф. Муҳиддиновларни ҳам биз бошқа кўролмаймиз. Уларнинг хонадонларида 7—11 жон истиқомат қиларди.

Биз Тўпхона тепалиги томон борардик. Йўлда велосипедли кишини тўхтатдик. У Қўшниобод қишлоғидан экан. Исми-шарифи Абдухолиқ Ҳамроев. Район қишлоқ қурилиши ташкилотида ғишт терувчи бўлиб ишлашини айтди. У қайнотасини бола-чақаси билан Оқулиболодан ўз ҳовлисига олиб кетиш учун келибди.

— Уйдан ҳатто биронта игна ҳам тополмадик, — дейди Абдухолиқ. — Қайнотам ўкириб йиғлайди, тақдиридан нолийди, холос.

Йўлда давом этамиз. Лойтахтадан кўтарилган ҳовли деворларига таппи «ёпилган» тўрт хонали уй қаршисида тўхтадик. Унга яқинлашиб бўлмайди, илма-тешик, илвираб турибди. Қўл тегса қулаб тушадигандай. Деразалари синган, эшиклари қўпорилган, уй шифти лапанглаб осилиб турибди. Зилзила марказидаги ҳамма уйлар шундай яроқсиз ҳолга келиб қолган.

Қор ёғишдан тўхтади. Ҳаво илий бошлади. Кўп ўтмай дафн этилган қишлоқлар устидан қор пардаси кўтарила бошлади. Зилзила талофатлари яна очилиб қолди. АйниқсаТўпхона тепасидан унинг аянчли ва мудҳиш манзараси кафтдек намоён эди.

— Қаранг, ҳаммаси, айқаш-уйқаш. Оқулиболо қишлоғида 4—5 қатор уйлар бўларди, — дейди шу қишлоқлик А. Бердиев. — Ундан нарида эса пахта пайкали бошланарди. 40 йилдан бери деҳқончилик қилардик.

Қишлоқ четида шиферларигача лойга ботган иморат бор. Бу дала шийпони. Жойидан қўзғалган. Биз Оқулиболода: «Фалон иморат 300—400 метр нарига сурилибди, фалончининг уйи қир биқинига келиб қолибди» деган гапларни кўп эшитдик. Ажаб, табиат «мўъжизаси»ни кўриб туриб, ишонгинг келмайди. Лекин на илож. Боиси бу афсонамас, ҳақиқат.

— Синглим Оқулиболода яшарди, — дейди пенсионер С. Шомаҳматов. — Шу қишлоқлик йигитга турмушга чиққанди. Уч боласи бор эди. Ҳаммаси кетди. 15 қариндошимдан жудо бўлдим. Жияним А. Ҳафизов дам олиб, катта шаҳарларни айланиб қайтганди. Бир кечаям яшамади, оғайнилари даврасида «зиёрат қабул, мурод ҳосил» мулозоматига ҳам ярамайди.

Зилзила оғир жароҳатлар қолдирган территорияда 17 минг аҳоли яшарди. Ҳозир ким билан суҳбатлашманг, бошга тушган оғир кулфатдан нола чекади. Бу тоғ қишлоқларидагилар бирбири билан туз олиб, туз берган, тўй тантанаси-ю, қайғу алами бир одамлар. Ҳозирги мусибатли онларда ҳам улар бир жон, бир тан. Оппоқ соқолли нуроний кексалар, нор йигитлар ноғоҳон мусибатга дош беролмай, кўз-ёш қилганларни ширин сўз билан юпатишга жазм этмоқдалар. Кўнгил кўнгилдан сув ичар. Бу оғир соатларда дил чироғини ёқиб, дўстга дўст бўлиш нақадар зарур.

Н. ҲАЙИТҚУЛОВ,
Тожикистон ССР, Ҳисор районидаги Оқулиболо қишлоғи.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси комиссиясидан

СПИТАК: ҚУРИЛИШ ШТАБИ ЗАРУР

Ўтган йил декабрь ойида жуда кучли зилзила марказига айланган Арманистоннинг вайрон бўлган Спитак шаҳри янги жойда — ўзининг илгариги чегарасидан бир неча километр жануброқда қурилади. Бу территория сейсмолог олимлар тавсияси асосида танланди. Бўлғуси шаҳар учун қарийб 500 гектар ер ажратилди, бу ерда шу ойнинг ўзидаёқ дастлабки турар-жой биноларининг пойдевори қурилади. СССР Министрлар Советининг Раисининг ўринбосари Л. А. Воронин КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси комиссиясининг 4 февралда ўтказган навбатдаги амалий мажлисида бўлажак қурилишга тайёргарлик, шаҳар ва Спитак райони аҳолисининг кундалик турмуши масалалари муфассал кўриб чиқилди.

Фожиа бўлган кундан буён ўтган вақт мобайнида Спитакда турмушни таъминлаш учун кўпгина ишлар қилинди: бошпанасиз қолган барча оилалар чодирлар ёки вагон-уйчаларга жойлаштирилди, одамларни озиқ-овқат маҳсулотлари ва саноат моллари билан таъминлаш йўлга қўйилди, чодирларда ва муваққат қурилган биноларда мактаблар, касалхоналар, магазинлар, ошхоналар, алоқа бўлимлари очилди, электр-энергия, газ узлуксиз бериб турилибди, уюмларни тозалаш давом этмоқда.

Комиссия бу ҳаракатларнинг оперативлиги ва муҳимлигини таъкидлаб, агар Спитакда Ленинакандагидек тиклаш ишлари бутун комплексини бошқарувчи ягона штаб амал қилганида бу ишларнинг натижаси яна ҳам салмоқлироқ бўлур эди, деб уқтирди. Республика Госстройи шаҳарда жойлашган қурилиш ташкилотларининг фаолиятини суст мувофиқлаштирмоқда, бу эса белгиланган планларнинг барбод бўлишига олиб келиши мумкин.

Масалан, қурувчилар орасида Ўзбекистондан келган энг катта қурилиш отряди дастлабки пойдеворларни февраль ойининг охиридагина қуришга киришмоқчи. Бу отряд раҳбариятига ҳеч бир асоссиз сусткашликка йўл қўйиб бўлмаслиги уқтирилди. Комиссия қурилиш муддатлари чўзиб юборилганини кескин қоралади ва Арманистон ССР Министрлар Совети зимммасига яқин кунларда Спитакдаги ҳамда Спитак районидаги барча қурилиш ишларини мувофиқлаштириш ва бошқариш системасини ишлаб чиқиш вазифасини юклади.

Яқин йиллар ичида маҳаллий бинокорлик материаллари: қум, шағал, туф қазиб олишни анча кўпайтириш тадбирлари плани кўриб чиқилиб, маъқулланди. Ана шу мақсадда ишлаб турган корхоналарни уч сменали иш режимига ўтказиш кўзда тутилмоқда. Айни бир вақтда ишчилар турмушининг социал-маиший шароитларига кўпроқ эътибор бериш керак. Бу шароитларни яхшиламай туриб, ишлаб чиқаришнинг жадаллашувига умид қилиш қийин.

Шу билан бирга комиссия замонавий майдалаш қурилмалари билан таъминланган янги карьерлар очилиши муҳим аҳамиятга эга эканини таъкидлади. Мамлакатдаги ана шу қурилмалар тайёрланаётган заводларнинг коллективлари мазкур буюртмани бажариш учун юксак масъулиятни ҳис этишлари керак.

Комиссия офат зонасидаги санитария-эпидемиология вазиятини кескин вазият, деб баҳолади. Гарчи санитар врачларнинг фидокорона меҳнати туфайли шу вақтгача Арманистон шимолидаги шаҳарларда ва қишлоқ жойларда ҳеч қандай эпидемия чиқмаган бўлсада, аммо айниқса кўклам яқинлашган сари унинг тарқалиш хавфи сақланиб қолмоқда. Шунинг учун ҳам комиссия санитария-эпидемиология муассасаларидан бирор дақиқа ҳам вазиятни назоратдан четда қолдирмасликни талаб қилди.

Мажлис ишида Арманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари С. Г. Арутюнян қатнашди. (ТАСС).

• *Яхши анъаналар—ҳаётга* •

ХАЛҚДАН ОЛИБ...

Халқимизнинг ажойиб урф-одатлари, анъана ва маросимларини кенг пропаганда қилиш район партия комитети амалий фаолиятининг таркибий қисмидир. Ана шу долзарб вазифаларга бағишлаб ўтказилган район партия комитетининг бюро йиғилишлари, семинарларда тўпланган тажрибалар умумлаштирилиб, ютуқ ва камчиликлар атрофлича муҳокама этиляпти. Бу соҳадаги ишларни янада жонлантириш, чора-тадбирлари белгиланмоқда.

Район партия комитетининг пропаганда ва агитация бўлими қошида тузилган янги урф-одат, анъана ва маросимларни пропаганда қилиш комиссияси меҳнаткашлар онгига социалистик турмуш тарзи нормаларини чуқур сингдиришда актив фаолият кўрсатмоқда. Комиссия аъзолари иш плани асосида йиғилишлар ва турли маданий тадбирларни ўз вақтида ўтказмоқдалар. Шу билан бир қаторда шаҳар, қишлоқ ва посёлка Советлари, хотин-қизлар кенгашларининг бу соҳага эътиборини кучайтиришга эришмоқдалар. Бугунги кунда ғоят серқирра бўлган бу вазифани амалга оширишга касаба союз, комсомол ташкилотлари ва хўжалик органлари ҳам кенг жалб қилинмоқда.

Қишлоқ Советлари, маҳалла комитетлари раислари, хўжаликлар ва турли корхоналар партия ташкилотларининг секретарлари, колхоз раислари ва совхоз директорларининг турмуш маданияти бўйича ўринбосарлари иштирокида янгича урф-одат, анъана ва маросимларга бағишлаб активлар ўтказиб турилибди.

«Маросимлар давримизга мос бўлсин» мавзуида ўтказилган йиғилишда халқимизнинг урф-одат, анъана ва маросимларини ўтказиш юзасидан тавсиялар қабул қилиниб, барча партия ташкилотлари ва қишлоқ, посёлка Советларига тарқатилди. Тавсиялар умумхалқ муҳокамасида янгиланиб, янада бойиб қайтди.

Эндиликда районимиз шаҳар ва қишлоқларида ўтказилаётган тадбирлар ана шу тавсиялар асосида уюштирилмоқда. Натижада ёшларнинг никоҳ тўйларидаги ортиқча харажат, эскича дахмазаларга барҳам берилди. Аксинча никоҳ тўйларига даврга хос янги мазмун киритилиб, маросимлар эсда қоларли, тантанали ўтмоқда. Ёшларга паспорт топшириш, уларни Совет Армияси сафига жўнатиш, Улуғ Ватан уруши ва меҳнат ветеранлари билан учрашувлар ўтказиш қутлуғ анъанага айланиб қолди. «Олтин ва кумуш» тўйлар, ёшларни тантанали равишда ишчилар ёки колхозчилар сафига қабул қилиш, янги туғилган чақалоқларга туғилиш гувоҳномаларини топшириш маросимлари ўзининг яхши самарасини беряпти. «Қайнона ва келинлар учрашуви», «Қизлар даврасИ», «Интернационал дўстлик кечалари», «Ишлаб чиқариш илғорлари, коммунистик меҳнат зарбдорлари ва мураббийлар билан учрашувлар» ўтказиш, «Пенсияга кузатиш» маросимлари аҳолида яхши таассурот қолдирмоқда.

Киров номли агросаноат комбинатининг маданият уйи янгича урф-одат, анъана ва маросимларни пропаганда қилиш марказига айланган. Бу ерда ёшларни Совет Армияси сафига кузатиш маросими мунтазам ўтказиб борилади. Бу маросимларда комбинат раҳбарлари, Улуғ Ватан уруши ва меҳнат ветеранлари, Қаҳрамон оналар иштирок этишиб, йигитларга Ватан олдидаги бурчини адо этишларига истак билдирадилар. «Ишчи — шарафли ном», «Касбим — фахрим» темаларидаги кечалар умумтаълим ва ҳунар-техника билим юртларини битирган ёшларнинг қаҳрамон ишчилар синфи сафидан ўрин олишларида катта роль ўйнамоқда. Ўтган йили комбинат марказидаги «Дилкушод» ресторанида турли миллатларга мансуб 10 нафар ёшларнинг аралаш никоҳ тўйлари бўлди. Бу тўйлар кам чиқим билан жуда тантанали суратда ўтди.

«Ленинград» колхозида ҳам янгича урф-одат, анъана ва маросимларни ўтказиш борасида ибратли ишлар амалга оширилмоқда. Колхоз клубида «Колхозимиз-ифтихоримиз» мавзуида мунтазам ўтказилиб туриладиган маросим йигит-қизларни колхозга қабул қилишга бағишланмоқда. Бу тадбирнинг музикали адабий композиция асосида ўтказилиши унинг ғоявий-эстетик қимматини янада оширяпти.

Ҳалол меҳнати билан элюрт ҳурматини қозонган кишиларга «Меҳнат ветерани» нишонини топшириш ҳам яхши анъанага айланиб қолди.

Ибн Сино номли 6-ўрта мактабда ўтказилган «Чорак аср оша учрашув» кечаси янгича анъананинг энг яхши намунаси бўлди.

Халқимизнинг энг яхши, қадимий анъаналаридан бўлган ҳашар йўли билан районимиздаги «Маиший хизмат уйи», Киров номли аграр саноат комбинатидаги «Гулбаҳор» чойхонаси, «Ғалаба» маданият ва истироҳат боғи бунёд этилди. «Ҳосил байрами»да халқимиз севган «улоқ» аскиячилик қаторида спортнинг оммавий турлари бўйича мусобақалар, бадиий ҳаваскорлик конкурслари ўтказилиши оддий тусга кириб қолди.

Районда янгича урф-одат, анъана ва маросимларни аҳоли ўртасида кенг тарғиб қилишда хотин-қизлар кенгашлари айниқса қизғин фаолият кўрсатмоқдалар. «Россия», «Ленинград», Карл Маркс номли, «Правда», колхозлари хотин-қизлар кенгашларининг бу соҳадаги фаолияти диққатга сазовор. Уларнинг ташаббуси билан ўтказилган «Қайнона — она, келин — қиз», «Қиз бола ҳаёси билан гўзал», «Касбим — фахрим», «Бахт нима?» мавзуларидаги кечалар қайнона-келинлар ўртасидаги муносабатларни мустаҳкамлашга, қизлар ўртасидаги тарбиявий ишларни янада яхшилашга самарали таъсир кўрсатмоқда.

Халқимизнинг ажойиб урф-одатлари, янгича, замонавий, анъаналарини кишилар онгига сингдириш, турмушга татбиқ этиш совет кишиларининг социалистик турмуш тарзини янада такомиллаштиришда, меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилашда муҳим омиллардан биридир.

Р. ЖУМАНИЕЗОВА,
Андижон область, Хўжаобод райони.

Бугун—республика матлубот кооперациясининг XVII съезди очилади

Республикамизда матлубот кооперациясининг кўпгина тармоқлари дадил ривожланиб бормоқда. Ўтган ҳисобот даврида унинг аъзолари сони кўпайиб, хизмат кўлами анча кенгайди. Матлубот кооперацияси ҳозир ўз сафларида 4 миллион 200 минг пайчини бирлаштириб турибди. У республика аҳолисининг 60 процентига хизмат қилмоқда. Хўш, бу хизмат савиясини янада кўтариш аҳолининг талаб ва эҳтиёжларини тўлароқ қондириш учун қандай тажриба ва ташаббусларни оммалаштириш, мавжуд резерв ва имкониятларни ишга солиш лозим. Савдо хизматини кўтаришга бугун қўйилаётган юксак талаблар кооперация ходимлари томонидан қандай бажарилаётир? «Совет Ўзбекистони» мухбири С. Муҳиддинов «Ўзбекбирлашув» правлениеси раиси О. МАҲМУДОВга ана шу хусусда айрим саволлар билан мурожаат этди.

ХАРИДОР ВА ТАЛАБ

— Республика матлубот кооперацияси икки йилдирки ислоҳот шароитида меҳнат қилмоқда. Савдо корхоналари ва ташкилотлари хўжалик ҳисоби ва ўзини-ўзи маблағ билан таъминлашга ўтганлиги сўнгги иш натижаларида қандай акс этмоқда.

— Аввало, 1988 йилда республика матлубот кооперациясининг олдинги съездидан кейин биринчи марта чакана товар айирбошлаш плани бажарилганлигини таъкидлаш лозим. Планга қўшимча 27 миллион сўмлик савдо қилинди, 1987 йилга қиёслаганда товар айирбошлаш 612 миллион сўмга ошди. Кейинги беш йил мобайнида, айниқса кийим-кечак, трикотаж буюмлари ва чарм пойабзал, ёғоч-тахта материаллари билан савдо қилиш кескин кўпайди.

Маълумки, янги шароитда меҳнат коллективларида социал масалаларни ҳал этиш бутунлай ва тўла равишда ишнинг якуний самарасига боғлиқ бўлиб қолди. Бу савдо ва умумий овқатланиш ходимларининг ишга бўлган масъулиятини кучайтирмоқда. Барча областлар ва Қорақалпоғистон Автоном республикасида фойда олиш плани бажарила бошланди. Рентабеллик ошмоқда, кўпгина кооператив ташкилотларнинг молиявий аҳволи мустаҳкамланди, зарар кўриладиган фаолиятга йўл қўйилмайдиган бўлиб қолди.

Амалиёт бизнинг тармоғимизда ижара пудратини қўллаш яхши натижа беришини кўрсатмоқда. Бу борада дастлабки тажриба ва ташаббуслар ҳам бор. Нукус шаҳар кооператив савдосига қарашли «Табиат инъомлари» магазини ўтган йили июнь ойида ижара пудратига ўтиб ишлай бошлаган эди. Магазин ой сайин товар айирбошлаш планини ошириб бажармоқда. Бу ерда янгича шароит қарор топгач, 16 киши бошқа ишга ўтказилди, ҳар бир ходимнинг ўртача маоши икки баробар кўпайди. Яхши тажрибанинг издошлари кўпаяверади. Амударё район матлубот жамиятининг хўжалик моллари магазини, Нукус район матлубот жамиятининг нон ёпиш цехи, мебель магазини каби бир қатор савдо корхоналарида ҳам ижара пудратига амал қилина бошланди.

Аммо тан олиш керакки, олға томон сезиларли силжишлар рўй берган бўлса ҳам, тармоқда ишни тубдан яхшилаш амалга ошгани йўқ. Қайта қуриш суст бормоқда. Умуман, муваффақиятли якунланган ўтган йилда ҳам кооператив ташкилотларнинг учдан бир қисми планни бажармади, ой сайин ҳар икки савдо корхонасининг бири топшириқни уддаламаётир.

— Аҳоли жон бошига кўрсатилаётган хизмат ҳажми ҳам сезиларли кўпаймаяпти.

— Агар мамлакатимиз бўйича бу кўрсаткич 800 сўмни ташкил этса, республикамизда 600 сўмдан кўпроқ, айрим областларда эса салкам 400 сўмни ташкил этмоқда. Жон бошига кўпгина озиқ-овқат маҳсулотлари сотишда ҳам умумиттифоқ даражасидан анча орқадамиз.

— Айрим харидорлардан кўп нарса омборларда бўлади-ю, сотувга чиқарилмайди, деган эътирозлар эшитилиб турибди.

— Бу савдони ташкил қилувчи кишиларнинг ишбилармонлигига, харидорларнинг эҳтиёж, талаб ва истаклари қанчалик ҳисобга олинишига боғлиқ. Юқорида айтилганидек, гоҳо таъминотчилар панд берса, гоҳо савдо ходимлари ношудлик қилиб қолишади. Қамаши район матлубот жамиятига қарашли 18 та магазинда текшириш ўтказилди. Маълум бўлдики, ушбу магазинларда омбор ва базаларда мавжуд бўлган молларнинг қарийб 65 хили сотувда йўқ экан. Айрим савдо нуқталарида ҳатто туз, нон, ўсимлик ёғи, балиқ ва сабзавот консервалари, қошиқ, кетмон ҳам йўқ. Бундай аҳволни бошқа айрим районларда ҳам кузатиш мумкин. Албатта, текшириш якуни чиқарилди, айбдорлар тегишлича масъулиятга тортилди, аҳволни яхшилаш чора-тадбирлари белгиланди. Бу сабоқ магазин ва умумий овқатланиш корхоналарини таъминлашда назоратни янада кучайтиришни талаб қилади.

— Республикамиз аҳоли жон бошига сабзавот истеъмол қилишда Иттифоқимизда охирги ўринлардан бирида турибди. Бундай маҳсулотларнинг бир қисми эса истеъмолчиларга етиб бормай нобуд бўлмоқда. Бу аҳоли томорқаси ва дала ҳовлисида етиштирилган маҳсулотларнинг ортиқча қисмини харид қилишни кенг йўлга қўйишга даъват этмоқда.

— Бу иш ҳозир матлубот кооперациясининг энг муҳим вазифаларидан бири бўлиб қолди. Одамлар етиштирган маҳсулотни ўзлари тавсия этишларини кутиб ўтириш билан иш битмайди. Уни харидор бўлиб сотиб олиш, сақлаш, қайта ишлаш ва ўз вақтида аҳолига етказиб бериш керак. Ҳисобот даврида кооперация йўли билан қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сотиш 2,6 марта кўпайди. Ўтган йили томорқаси, дала ҳовлиси бўлган оилалар билан жами 550 минг тонна маҳсулот сотиб олиш юзасидан 340 мингта шартнома тузилди. Натижада ёрдамчи ва шахсий хўжалиги бўлган оилаларнинг ҳар учтасидан бири шартнома бўйича маҳсулот топширди. Аммо бу ниҳоятда кам. Эътиборсизлик шунга олиб келяптики, аҳоли йилига 350—380 минг тонна мева етиштираётган ҳолда ташкилотларимиз унинг 40—45 минг тоннаси ёки 15 процентинигина харид қилиб олмоқда. Андижон, Қашқадарё областларида эса кўрсаткичлар бундан ҳам паст бўляпти.

Тармоғимиз бўйича ўз эҳтиёжидан ортиқча қишлоқ хўжалиги маҳсулоти етиштирадиган хўжаликларнинг камида 60—70 процентини қамраб олишни режалаштирмоқдамиз. Шунда шаҳар ҳамда ишчи посёлкаларини сервитамин маҳсулотлар билан тўла-тўкис таъминлашга имконият яратилади.

Бинобарин, кейинги пайтда ташкил этилаётган қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини саноат йўли билан тайёрлаш корхоналари хизмат кўламини янада кенгайтиришлари керак. Мисол тариқасида Учқўрғон районидаги «Ленинчи» колхозида ташкил этилган ана шундай корхона ишини келтириш мумкин. Ўтган йили бу корхона аҳолидан келишилган нархда 520 тонна мева, сабзавот ва қуруқ мевалар, тирик вазнда 80 тонна қорамол сотиб олган эди. Олинган маҳсулотнинг бир қисми қайта ишланиб олма қоқи, шарбат, мураббо тайёрланди.

Пишиқчиликдан пишиқчиликкача бўлган даврда сотиш учун 160 тонна сабзавот, 27 тонна мева ва бошқа маҳсулотлар сақлаб қўйилди. Тайёрлов корхонаси беш ойда 500 минг сўмлик маҳсулот сотиб, ундан 15 минг сўм соф фойда олди. Оржоникидзе районидаги консерва цехи, сабзавот, картошка омбори, обинон цехига эга бўлган ана шундай корхона иши ҳам кўпчиликка манзур бўлмоқда. Бундай тайёрлов корхоналарини кўпайтириш масаласини энг муҳим вазифалар қаторига қўймоқдамиз.

— Чекка қишлоқларда кўрсатилаётган хизмат савияси, ва кўламини ошириш масаласи кейинги вақтда кўп такрорланадиган бўлиб қолди.

— «Ўзбекбирлашув» правлениеси бу масалани бир неча бор муҳокама қилди. Кундалик эҳтиёж учун зарур маҳсулотлар билан савдо қиладиган ихчам дўконлар қуриш, бевосита хонадонларда савдо ташкил этиш, бунда оила пудратидан кенг фойдаланиш, кўчма савдони ривожлантириш муҳимдир. Тармоғимиз бўйича хонадонларда 600 та магазин ташкил этилди. Характерли томони шуки, бу магазинларга тегишли шартнома билан ишлаш учун пенсионерлар, инвалидлар ва уй бекалари жалб этилган. Автодўконлар кескин кўпайтирилди. Аммо бу, масалага ҳамма ерда бир хил муносабатда бўлиняпти, дегани эмас. Кичик қишлоқлар кўп бўлган Сирдарё областида бор-йўғи 8 та, Наманган областида 5 та ана шундай магазин очилганлиги, албатта нормал ҳол эмас. Келгусида кичик ва узоқ аҳоли пунктларида 437 та магазин қуриш, жумладан унинг 350 тасини колхозлар кучи билан бунёд этиш мўлжалланмоқда.

— Съездда ана шу каби қатор масалалар ва муаммолар ҳақида қизғин фикр олишувлар бўлса керак.

— Шубҳасиз, ошкоралик ва демократияга эътибор кучайган бир шароитда бошқача бўлиши мумкин эмас. Матлубот кооперацияси олдида жуда катта вазифалар турибди. Бу йил ўтган йилга нисбатан 5,1 процент кўп чакана савдо қилиниши, юзлаб умумий овқатланиш корхоналари қурилиб, ишга туширилиши керак. Айни пайтда матлубот кооперациясининг қуйи звеноси раҳбарларини сайлаш тажрибаси қўлланила бошланди. Кадрларни танлаш, тарбиялаш масаласи ҳам муҳим. Пайчилар фаоллигини кучайтириш, матлубот жамиятларининг ролини ошириш, унга кенг ҳуқуқий ва иқтисодий мустақиллик бериш... Бу каби қатор масалаларга съезд қатнашчилари ўз муносабатларини билдиришлари табиий.

Дунё овози

Э. А. Шеварднадзе Дэн Сяопин билан учрашди

ШАНХАЙ, 4 февраль. (ТАСС махсус мухбирлари). Расмий визит билан Хитойга борган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри Э. А. Шеварднадзени бугун бу ерда Хитой раҳбари Дэн Сяопин қабул қилди.

Э. А. Шеварднадзе Дэн Сяопин билан учрашиш имконияти берилганлиги муносабати билан чуқур мамнуният изҳор қилиб, унга КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси М. С. Горбачев ҳамда КПСС ва СССР бошқа раҳбарларининг саломи ва эзгу истакларини топширди. Дэн Сяопинга М. С. Горбачевнинг шахсий мактуби топширилди.

Дўстона вазиятда ўтган суҳбат чоғида Совет-Хитой муносабатлари ва жаҳон тараққиётининг асосий масалалари, СССР билан ХХРда рўй бераётган ва социализмни янгилашга қаратилган чуқур ўзгартишлар хусусида кенг кўламда фикрлашиб олинди.

Иккала томоннинг куч-ғайратлари натижасида Совет Иттифоқи билан Хитой ўртасидаги муносабатлар тўла нормаллашиш маррасига чиқиб олганлиги ва бу ҳол икки томонлама муносабатларнинг сифат жиҳатидан янги босқичга ўтиш имкониятини очиши, ўшанда бу муносабатлар ҳозирги дунёнинг реалликларидан келиб чиқиб, тинч-тотув яшаш, яхши қўшничилик, тенг ҳуқуқли ва ўзаро манфаатли ҳамкорлик асосида қурилиши қайд этиб ўтилди. Муносабатларнинг бундай характери катта тинч бунёдкорлик программаларини рўёбга чиқариш билан банд бўлган икки қўшни социалистик мамлакат халқларининг узоқ муддатли туб манфаатларига мос бўлиб тушади.

Шу муносабат билан олий даражадаги Совет-Хитой учрашувини ўтказиш учун М. С. Горбачевнинг ХХРга қиладиган расмий визити жуда муҳим аҳамиятга эга эканлиги таъкидланди.

Ўтмишга барҳам бериб, истиқболни очайлик — олдимизда мана шундай вазифа турибди, деди Дэн Сяопин. Бу — ниҳоятда қийин вазифа, чунки бу вазифа мураккаб масалаларга дахлдордир. Уларнинг кўпчилиги ўтмишга тааллуқли, шу боисдан уларни ҳал эта туриб, ўтмишни билиш керак. Аммо бу гап ўтмишни кавлаштириш керак деган маънони билдирмайди. Олға бормоқ учун ўтмишни билиш, ёдда тутиш, унинг сабоқларини эътиборга олиш лозим. Энг муҳими эса истиқболни очиш керак.

Менимча, Совет раҳбари билан айни бизнинг учрашувимиз ана шу вазифани ҳал этиши лозим, деб таъкидлади сўнгра Хитой раҳбари. У Совет-Хитой муносабатларининг тўла нормаллаштирилишини Хитой учун стратегик мақсад — тинчликни мустаҳкамлашга, янгича халқаро сиёсий тартибни вужудга келтиришга, Хитой жамиятини янгилашга қўшадиган ҳиссасини кўпайтириш мақсадига эришиш борасидаги куч-ғайратларнинг таркибий қисми, деб ҳисоблаётганлигини ҳам қайд этиб ўтди. Дэн Сяопин шу мақсадга эришиш йўллари ва воситалари қандай эканлигини баён этиб, бунинг учун нималар қилинганлиги ва қилинаётганлиги тўғрисида сўзлаб берди.

У ХХРнинг жаҳон ишларидаги сиёсий йўлини баён этиб, Хитой мустақил тинчлик сиёсатини изчиллик билан ўтказиб келаётганлигини, жаҳондаги барча давлатлар билан дўстлик ва ҳамкорлик муносабатларини ривожлантиришга интилаётганлигини таъкидлади.

Э. А. Шеварднадзе янгича сиёсий фикрлаш ғоялари Дэн Сяопиннинг янгича халқаро сиёсий тартиб сари ҳаракат қилиб бориш зарурлиги тўғрисидаги қарашлари билан ҳамоҳанг эканлигини айтди.

Биз ҳам ўтмишга чек қўйиш керак, деб ҳисоблаймиз, деди Э. А. Шеварднадзе. Ўтмишдан кул эмас, балки чўғ олиш керак, деган ҳақиқатга амал қилиш лозим. Мамлакатларимизда мулоқот ва ҳамкорлик муҳити ҳамма жойда қарор топаётганлиги, тинчлик ва тараққиёт манфаатлари истиқболга тобора қатъийроқ назар ташлашимизга мажбур этмоқда. Совет Иттифоқи билан Хитой каби икки буюк социалистик давлат ўз халқининг ҳам, бутун инсониятнинг ҳам яхшироқ келажагини бунёд этиш учун кўп иш қила олади. Олий даражадаги Совет-Хитой учрашуви бунинг учун кенг имконият яратади.

Э. А. Шеварднадзе Совет Иттифоқидагилар қўшни мамлакатдаги ўзгаришларни зўр қизиқиш ва эътибор билан кузатиб турганликларини ва Хитой халқига муваффақиятлар тилаётганликларини таъкидлади. Дэн Сяопиннинг «Ҳозирги Хитойнинг асосий масалалари» китоби Совет Иттифоқида босиб чиқарилганлиги ана шу қизиқишнинг далили бўлди.

Хитой раҳбари Совет Иттифоқида қайта қуришнинг бориши билан, унинг ҳозирги босқичи хусусиятлари билан таништирилди, мўлжалланган йўлни амалда рўёбга чиқариш бу босқичнинг кечиктириб бўлмайдиган вазифасига айланмоқда.

Суҳбатдошлар Кампучия теварагидаги аҳволни сиёсий бартараф этиш муаммосига эътибор бердилар. Совет томони бу муаммо ҳозирдаёқ амалий равишда ҳал этила бошланганлигини ва бу ҳол регионлаги мамлакатлар ўртасида ҳамкорликнинг янги истиқболларини очишини қайд этиб ўтди.

Суҳбат охирида Э. А. Шеварднадзе Дэн Сяопинни Хитойда бошланаётган баҳор байрами — қамарий янги йил билан самимий қутлади.

ПЕКИН, 4 февраль. (ТАСС). Расмий визит билан ХХРга борган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри Э. А. Шеварднадзе бугун Пекиндан жўнаб кетди.

Пойтахтдаги «Шоуду» аэропортида уни ХХР ташқи ишлар министри Цянь Цичэнь, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар. Кузатиб қолувчилар орасида СССРнинг ХХРдаги элчиси О. А. Трояновской бор эди.

СУҲБАТ БЎЛИБ ЎТДИ

ИСЛОМОБОД. Бу ерга қисқа муддатли амалий визит билан келган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри Эдуард Шеварднадзе Покистон Президенти Ғулом Исҳоқхон билан учрашди. Бўлиб ўтган суҳбат чоғида бир қатор халқаро ва регионал муаммолар, жумладан Афғонистон муаммосини ҳал этиш масалалари, шунингдек Совет-Покистон муносабатларининг аҳволи ва бу муносабатларни ривожлантириш истиқболлари кўриб чиқилди. Афғонистон муаммосини бартараф этиш билан боғлиқ комплекс масалалар юзасидан фикрлашув бўлиб ўтди. Совет томони Покистон Афғонистон муаммосини бартараф этиш тўғрисидаги Женева битимлари юзасидан ўз мажбуриятларига риоя этмаётганлиги муносабати билан шикоят билдирди. СССР ташқи ишлар министри қуролланган афғон оппозицияси қўлга олган совет ҳарбий хизматчиларини . Ватанига қайтариш учун уларни тезроқ озод қилишда кўмаклашишга Покистон томони ваъда берганлигини эслатиб ўтди. Шу муносабат билан Ғулом Исҳоқхон Совет Иттифоқи шундай инсонпарварлик вазифасини ҳал этишда бир вақтлар Покистонга кўмаклашганлигини айтди. У менинг мамлакатим келгусида мана шу йўлда куч-ғайрат сарфлайверади, деди Э. А. Шеварднадзе Ғулом Исҳоқхонни расмий визит билан Совет Иттифоқига боришга таклиф этди. Таклиф миннатдорчилик билан қабул қилинди.

(ТАСС).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

✦ ҚОҲИРА. Мисрда Нил дарёси устидан ўтган энг узун кўприк қурилди. Дарёнинг Дисук шаҳри яқинидан оқиб ўтадиган ғарбий тармоғи устида қурилган 1.395 метрлик бу кўприк Нил дельтасининг марказий районларини ғарбий районлари билан боғлайди. Кўприкни асосий автомобиль йўллари билан туташтирадиган эстакадаларни қўшиб ҳисоблаганда, унинг узунлиги деярли икки ярим километрга етади. Улкан кўприкнинг кенглиги салкам 22 метр келади, бу эса транспорт ҳаракатини бир неча қаторда ташкил қилиш имконини беради. (ТАСС).

Газетада босилди. Қандай чора-тадбирлар кўрилди?

ЗАДАРЁ РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИ:

— Газетанинг 1988 йил 25 декабрь сонида босилган «Гигант» колхози оилавий пудрат звеноси бошлиғи Қ. Жўраевнинг «ЗАМИН СОҲИБИ — ЎЗИМИЗ» сарлавҳали мақоласида келтирилган камчиликларни бартараф этиш юзасидан бир қатор ишлар амалга оширилди.

Район партия комитетида ижара пудратини қандай жорий этиш ва уни келгусида янада ривожлантиришга бағишланган кенгаш бўлиб ўтди. Бунда қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришида ижара пудратини кенг жорий этиш, унинг мақсади ва моҳиятини кенг меҳнаткашлар оммасига етказиш ва оммалаштириш вазифалари белгилаб олинди.

1988 йилда район колхоз ва совхозларида 222 та оилавий пудрат фаолият кўрсатиб, деҳқончиликда юз фоиз, чорвачиликда 78,5 процент ишловчи пудрат усулида меҳнат қилди. 1989 йилнинг биринчи январидан бошлаб деҳқончилик ва чорвачиликда тўла пудрат усули жорий этилди. Қишлоқ хўжалигида жами оилавий пудратчилар салмоғи 1,5, шундан пахтачилик ва чорвачиликда эса икки баробар кўпайди.

«Гигант» колхозидаги сут-товар фермаси тўла (қорамолларни бўрдоқига боқиш бўйича битта оила, пахтачиликда эса битта бригада ва битта оила) ижара пудратига ўтиб ишлаётир.

Район партия комитети келгусида меҳнатни ташкил этиш ва рағбатлантиришнинг ижара усулини кенг ривожлантириш соҳасида партиявий-ташкилий, оммавий-сиёсий, тарбиявий ишларни янада кучайтираверади.

ТУРАҚЎРҒОН РАЙОН «МАШЪАЛ» ГАЗЕТАСИ:

— Газетанинг ўтган йил 27 декабрь сонида «Луқма» рубрикаси остида босилган «ФОТОМУХБИР КИМНИ ЧАЛҒИТДИ?» сарлавҳали материал газета редакцияси ижодий коллективи йиғилишида муҳокама этилди. Ишда камчиликларга йўл қўйганлиги учун фотомухбир Б. Солиев қаттиқ огоҳлантирилди.

КЎКЛАМГА ТАХТ

Шаҳрисабз районидаги Энгельс номли колхоз кўп тармоқли хўжаликлардан. Бу ерда барча қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш механизациялаштирилган. Шунинг учун ҳам хўжаликда техника воситалари кўп. Ана шу техникаларни ремонт қилиш учун хўжаликда коллектив пудрати жорий этилди. Ҳозирги кунда атиги 26 киши катта ҳажмдаги ишларни уддаламоқда. Ремонт сифатига ҳам алоҳида эътибор бериляпти.

Тузатилган техника воситаларини махсус комиссия ҳар бир майда механизмигача синчиклаб текшириб, қабул қилмоқда.

Амалга оширилаётган бундай тадбирлар туфайли хўжаликдаги барча техника воситалари мўлжалдагидан бир ой аввал тайёргарлик чизиғига келтириб қўйилди. 67 сеялка, 54 универсал трактор, 155 комплект борона ва бошқа механизмлар кўкламга шай.

Суратда: ремонт қилинган техникани қабул қилиб олувчи комиссия аъзолари — (чапдан ўнгга) колхоз касаба союз комитетининг раиси Кўпайсин Даминов, гараж мудири Ғайбулло Боқиев, пахтакор бригада бошлиғи Гулсара Қудратова, механизатор Малик Тошев ва хўжалик бош инженери Номоз Зокиров.

Ш. ШАРОПОВ фотоси (ЎзТАГ).

ЭРТАНГИ МУТАХАССИС

Ҳунар-техника таълими: тажриба ва муаммолар

Саноат корхоналарида замонавий техника асбоб-ускуналарини ишлаб чиқиш ва жорий қилиш, улардан самарали фойдаланиш, ҳар томонлама техника билимига эга бўлган, чаққон, уддабурон кадрлар тайёрлашни тақозо қилади. Ҳозирги пайтда бундай ишчи кадрлар асосан икки йўл билан: ишлаб чиқаришнинг бевосита ўзида ҳамда ҳунар-техника билим юртларида тайёрланмоқда.

Бевосита ишлаб чиқаришнинг ўзида тайёрланаётган ишчи кадрларни ҳунар-техника билим юртларини битириб чиқаётган кадрлар билан таққосласак, ҳар бирида жиддий камчиликлар борлиги кўзга ташланади. Саноат корхоналарида тайёрланаётган ишчилар фақат бир томондан устунликка эга. Улар техниканинг бевосита ёнида бўлганликлари, меҳнат жараёнини яқиндан кузатиб, унда муайян тарзда иштирок этиб турганликлари учун бирмунча юқорироқ технологик ва меҳнат кўникмаларига эга. Аммо бевосита ишлаб чиқаришда техникани ўзлаштираётган ёшларнинг шахс сифатида шаклланишига камроқ эътибор берилади, шунинг учун улар бир соҳа кўникмаларини эгаллаш билан чекланиб қолмоқдалар. Уларни техникага ўргатувчилар ҳам кўп ҳолда юқори назарий ва касб малакасига эга эмасликлари туфайли ишлаб чиқаришнинг бутун сир-асрорларини ёшларга ўргатишда ожизлик қилиб қолмоқдалар.

Ҳунар-техника билим юртларининг бу борада ўзига хос маълум имкониятлари ва устунликлари бор. Гап мана шулардан фойдалана билишда. Ёшларни маълум бир соҳа бўйича мутахассис қилиб тайёрлаш билан чекланиб қолмасдан, балки уларни ишлаб чиқаришнинг барча жараёнлари билан таништириш, техника тараққиётидаги, меҳнат жараёнидаги зиддиятларни ҳис қила оладиган, зарур бўлганда тўғри чора-тадбирлар топа оладиган қилиб вояга етказиш муҳим аҳамиятга эга.

Етук, малакали ишчи кадрларни тайёрлашнинг асосий манбаи бўлган ҳунар-техника билим юртларининг ҳозирги ҳолати замон талабидан жиддий равишда орқада қолмоқда. Шунинг учун ҳам ўрта мактаб ва олий ўқув юртларини ислоҳ қилиш, қайта қуриш билан бирга ҳунар-техника билим юртлари фаолиятини ҳам тубдан қайта қуриш талаб қилинмоқда. Республикамизда ҳар йили 160 мингга яқин ўғил-қиз ҳунар-техника билим юртларини битириб чиқяпти. Ишлаб чиқариш учун 230 хил мутахассислик бўйича кадрлар тайёрланмоқда. Аммо ҳунар-техника билим юртларини битириб чиқаётганларнинг аксарияти ишлаб чиқаришда унумли ишлай олмаётирлар. Бунинг сабабларини аниқлаш учун, бизнингча, ҳунар-техника таълими истиқболлари билан боғлиқ бир неча муаммоларни характерлаб ўтиш керак.

Биринчидан, ҳунар-техника билим юртларининг моддий базаси ҳозирги замон талаблари даражасида эмас. Уларда мавжуд техника воситаларининг ярмидан кўпи эскирган ва яроқсиз. Министрликлар, мутасадди ташкилотлар янги техникани тўппа-тўғри ишлаб чиқаришга жўнатадилар, билим юртларига эса кўп ҳолларда эскирган асбоб-ускуналар юборилади. Билим юртларининг ўқувчилари ишлаб чиқариш практикасини бевосита ишлаб чиқаришда ўтказишини кўзлаб, мана шу йўл билан ёшларни техника сирларидан хабардор этиш мўлжалланади.

Ҳунар-техника билим юртлари билан ишлаб чиқаришни яқинлаштириш, ўқувчиларнинг саноат корхоналарида кўпроқ бўлишлари, албатта ижобий натижалар беради. Аммо ҳунар-техника билим юртларининг устахоналари эскирган техника воситалари билан тўлиб ётаверса, ўқувчиларнинг кундалик турмуши кечадиган жойда янги, замонавий техника воситалари ишлаб турмаса, малакали етук техника кадрларини тайёрлаб чиқариш амри маҳол бўлиб қолаверади. Ҳозирги пайтда республикадаги ҳунар-техника билим юртларида ишлаётган педагоглар, хусусан, ишлаб чиқариш таълими мастерларининг аксарият қисми олий махсус маълумотга эга эмас. Шуни айтиб ўтиш кифояки, республикамиз ҳунар-техника билим юртлари ўқитувчилари ичида атиги етти процентга яқини махсус инженер-педагоглик маълумотига эга. 14 минг ишлаб чиқариш мастерларидан 21,7 проценти олий маълумотга, уларнинг 1,3 проценти эса инженер-педагог маълумотига эга. Инженер-педагоглар тайёрлайдиган ўқув даргоҳига талаб йилдан-йилга ортиб бормоқда. Тошкентда мавжуд бўлган республика ҳунар-техника билим юртлари ўқитувчилари малакасини ошириш институти барча ўқитувчиларни қамраб олиш имкониятига эга эмас. Институтнинг имкониятлари ҳам ҳозирги замон талаблари даражасидан паст.

Тошкент политехника институтининг Наманган филиали базасида ҳунар-техника билим юртлари учун олий маълумотли малакали мутахассислар тайёрлайдиган инженер-педагогика институтини ташкил этиш борасида жадал ишлар қилинмоқда. 1988—89 ўқув йилида қабул қилинган 600 га яқин студент худди шу инженер-педагогика касби бўйича ихтисослашмоқда. Филиалнинг моддий ўқув базаси мустаҳкамланмоқда. Кафедралар, лабораториялар техниканинг сўнгги ютуқлари асосида жиҳозланяпти, профессор-ўқитувчилар составида илмий даражалилар салмоғи тобора ортиб бормоқда. Филиалнинг аста-секин ўсиб, мустақил институтга айланиш ва ҳунар-техника таълимининг асосий таянч базаси бўлиб қолишига Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика ҳукумати, Ўзбекистон ССР Халқ таълими министрлиги, Наманган область партия комитети мутасаддилик қилмоқдалар.

Кези келганда шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, халқ таълими Бутуниттифоқ ва республика органларининг фикрича, бу ўқув даргоҳида келажакда фақат Ўзбекистоннинг инженер-педагогларга бўлган эҳтиёжи қондирилиб қолмай, балки бутун Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистоннинг жанубий областлари учун ҳам кадрлар тайёрланиши керак. Шу ўринда ҳунар-техника таълими билан боғлиқ бошқа бир масала хусусида ҳам икки оғиз айтиб ўтмоқчимиз.

Ҳунар-техника билим юртларини тамомлаб чиқаётган ёшларнинг ишлаб чиқаришда оқсаб қолаётганига, оддий операцияларни эплай олмаётганига ўқув юртларида мавжуд моддий-техника базаси мустаҳкам эмаслиги ва ўқитувчилар, мастерларда етарли билим, савия, кўникма ва малаканинг йўқлиги сабаб бўлаётир. Аммо бунинг яна бир бошқа томони — ўқувчилар қабул қилиш қоидалари, уларнинг составн ва техника таълими савияси билан боғлиқ жиҳати ҳам бор. Ҳунар-техника билим юртларига ўқувчилар имтиҳонсиз қабул қилинади. Бундан ташқари, ўқувчининг техник лаёқати, ўзи танлаган касбга хос фазилатлари атрофлича ўрганилмайди. Натижада халқ ўртасида ҳунар-техника билим юртларини олий ўқув юртларига киролмаган ёшларнинг сўнгги нажотхонаси ёки институтга кириш учун бир босқич деб қараш кенг тарқалган. Айрим жойларда ҳунар-техника билим юртларига нисбатан паст назар билан қарашнинг келиб чиқишига эҳтимол шу ҳолат сабабчидир.

Аслини олганда, ҳунар-техника билим юртларига мактабда аниқ фанларни яхши ўзлаштирган, тетик, бардам, техникага ҳавас қўйган ёшларни танлаб олиш мақсадга мувофиқдир. Бунинг учун мактаб ўқувчилари ўртасида касблар ҳақида мунтазам ташвиқот олиб бориш, ҳунар-техника билим юртларидаги касблар ва уларнинг афзалликларини турли йўллар билан кенг пропаганда қилиш, ёшларни билим юртларига қабул қилаётганда танлаган касби бўйича савол-жавоб ўтказиш жуда зарур. Шундагина малакали ишчи кадрларни кўплаб тайёрлашда кескин бурилиш ясаш мумкин.

Т. ЭРГАШЕВ,
Тошкент политехника институти Наманган филиали директори, иқтисод фанлари доктори.

А. ЭШОНҚУЛОВ,
фалсафа фанлари кандидати.

Мароқли учрашувлар

Шу кунларда республикамизда Совет Қуролли Кучларининг 71йиллигига бағишланган оммавий-мудофаа ишлари ойлиги давом этмоқда. Меҳнат коллективлари, касаба союзлари, комсомол, ДОСААФ ташкилотларида қизиқарли учрашувлар уюштирилмоқда. Уруш ветеранлари, интернационал жангчилар билан суҳбатлар ёшларда яхши таассурот қолдирмоқда. Спортнинг ҳарбий-техник турлари бўйича ўтказилаётган мусобақалар ҳам мароқли ўтмоқда.

Суратда: Совет Иттифоқи Қаҳрамони Тўхтасин Аҳмедов Боғдод районидаги 40-мактаб ўқувчилари даврасида.

Т. ҲАМРОҚУЛОВ фотоси.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги
АБДУЛЛА ҚАҲҲОР НОМИДАГИ РЕСПУБЛИКА САТИРА ТЕАТРИ
10, 12 ФЕВРАЛЬ СОАТ 19.00 ДА
ПРЕМЬЕРА
Рихсивой Муҳаммаджонов асари.

«ДАВЛАТ БОЛАЛАРИ»

(Икки пардали трагикомедия)
Саҳналаштирувчи режиссёр — Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган артист Бахтиёр ИХТИЁРОВ.
Рассом — Шокир ЎРМОНОВ.
Музика танловчи — Шуҳрат ҲОШИМОВ.
Режиссёр ассистенти — Баҳодир МУРОДОВ.

11,13 ФЕВРАЛЬ СОАТ 19.00 ДА
ПРЕМЬЕРА
Тўра МИРЗО асари. Анвар ЭРГАШЕВ музикаси.

«ҚОВУРИЛГАН ЎРДАК ПАРВОЗИ»

(Тавфиқ ал Ҳаким асарлари асосида икки пардали мюзикл)
Саҳналаштирувчи режиссёр — Н. ҚОСИМОВ.
Рассом — А. БАТИКОВ.
Балетмейстер — Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофоти лауреати И. ИСМОИЛОВ.
Саҳна пластикаси бўйича мутахассис — И. ЛАНДАУ.
Режиссёр ассистенти — Ҳ. МУСАБОЕВ.
Театрнинг бош режиссёри — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Бахтиёр ИХТИЁРОВ.
Спектакллар Рус Ёш томошабинлар театри биносида соат 19.00 да бошланади.
Адрес: Навоий кўчаси («Шоирлар хиёбони» бекати).

«УЗБЕКГЕОЛОГИЯ»
бош бошқармасининг геология-иқтисодий тадқиқотлар методик экспедицияси
ТЕМАТИК ПАРТИЯЛАР БЎЙИЧА
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

— ГЭО, ТЭДларни тузиш ва кондициялар лойиҳалари, запасларни ҳисоблаб чиқиш ва рудали конларга геологик-иқтисодий баҳо бериш партиясининг бошлиғи, (олий геология маълумоти ва разведка бўйича геологик ташкилотларда иш тажрибасига эга бўлган кишилар);

— нормалаш-тадқиқот партиясининг бошлиғи (олий иқтисодий ёки геологик маълумотга ва геология-разведка ишлаб чиқариши экономикаси соҳасида иш тажрибасига эга бўлган, янгича хўжалик юритиш шароитларида ишлаш қобилиятига эга бўлган кишилар).

Конкурс муддати 17 февралгача.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, ГСП, Навоий кўчаси, 23-уй. Телефонлар: 41-03-70, 41-01-94.

КОРХОНАЛАР, ТАШКИЛОТЛАР ВА ЎҚУВ ЮРТЛАРИНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!
ТОШКЕНТДАГИ «ЭЛЕКТРОНИКА» ФИРМА-МАГАЗИН САЛОНИ

1990 йил учун электрон техникаси маҳсулотлари тайёрлашга буюртмалар қабул қилиш муддатини
1989 ЙИЛ 15 ФЕВРАЛГА ҚАДАР УЗАЙТИРДИ.

Махсус ҳужжатлар ҳамда реквизитлари, жумладан МФО банк почта индекси тўла кўрсатилиб, кафолатланган хат ташкилот раҳбари ва бош бухгалтер имзоси, шунингдек, корхонанинг думалоқ муҳри билан тасдиқланган бўлиши лозим.

Ҳужжатларни қуйидаги адресга жўнатишингизни сўраймиз: 700000, Тошкент шаҳри, Гоголь кўчаси, 38-уй.

Справкалар учун телефон: 33-68-60.

Стандартлаштириш, маҳсулот сифати ва метрология соҳасидаги раҳбар ва инженер-ходимларнинг малакасини ошириш Бутуниттифоқ институти (ВИСМ) нинг
ЎЗБЕКИСТОН ФИЛИАЛИ
стандартлаштириш ва маҳсулот сифатини бошқариш, метрология кафедралари бўйича
доцентлар
(фан кандидатлари)
ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРИГА
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Аризалар ва ҳужжатлар, конкурслар ҳақидаги низомга мувофиқ қуйидаги адресга жўнатилсин: 700059, Тошкент шаҳри, Волгоград кўчаси, 9-«в» уй. Телефон: 53-80-85.

«ТАШГОРСТРОЙ»
территориал қурилиш бирлашмасининг
ўқув-курс комбинати
автокранчи ёки оғир кранларнинг машинисти
КАСБИНИ ЭГАЛЛАШНИ
хоҳловчилар учун
КУРСЛАР ОЧАДИ.

Ҳайдовчилик гувоҳномасига эга бўлганлар — автокранчиликка; бошқа барча хоҳловчилар эса — оғир кранларнинг машинисти касбини эгаллашга ўқишлари мумкин.

МАШҒУЛОТЛАРНИ ЮҚОРИ МАЛАКАЛИ ЎҚИТУВЧИЛАР МАХСУС ЖИҲОЗЛАНГАН СИНФЛАРДА ЎТКАЗИШАДИ.

Курсларга қабул — 10 февралгача.

Барча масалалар бўйича қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Ғ. Ғулом кўчаси, 6-уй.

Телефонлар: 78-05-15, 78-05-17.

ИСТЕЪМОЛЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!
Ўзбекистон ССР Савдо министрлигининг
«УЗТОРГСТРОЙ»
трестига қарашли
2-ҚУРИЛИШ-МОНТАЖ БОШҚАРМАСИ
ТУГАТИЛДИ

Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой мобайнида қуйидаги адресда қабул қилинади: 700148, Тошкент шаҳри, Файзиобод кўчаси, 46-«а» уй.

Ташкилотлар ва корхоналарнинг раҳбарлари диққатига!
«РЕМСТРОЙМАШ»
тресги ҳузуридаги металл конструкциялар, машина ва ускуналар етказиб бериш бўйича ихтисослашган идора
ТУГАТИЛДИ

Даъволар юзасидан қабул қилиш ҳуқуқи «УЗВОДРЕММАШ» ихтисослашган бирлашмаси ҳузуридаги моддий-техника таъминоти идорасига берилган.

Адрес: Тошкент шаҳри, Магазин Мавзу кўчаси, 298-уй. Телефонлар — 48-39-50, 48-33-36.

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 7/II да **Аида**, 8/II да **Дон Кихот**, 9/II да **Евгений Онегин** (премьера).

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 7/II да **Истамбул фожиаси**, 8/IIда **Юлдузли тунлар**, 9/II да **Зебуннисо.**

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 9/II да **Зўлдир.**

«Ўзбекистон коммунисти» журнали редакцияси коллективи редакциянинг собиқ ходими, СССР Журналистлар союзининг аъзоси

Отахон ТОШХУЖАЕВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Ўзбек давлат академик драма театри коллективи Ўзбекистон ССР халқ артисти Т. Каримовга онаси

Қумри КАРИМОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

• *АНЪАНАВИЙ НАВОИЙХОНЛИК КУНЛАРИ ОЛДИДАН*

СУРАТ ВА СИЙРАТ

Алишер Навоийнинг ҳаётий сабоқлари бизнинг замонамиз учун ҳам долзарб ва муҳимдир. Яқин ўтмишдагина олийҳимматлик муддаоси билан юриб, аслида молу мансаб кетидан қувиб, халққа, жамиятга катта зарар етказган талай кимсалар фожиасига гувоҳ бўлдик. Навоий ғазаллари ўзининг теран, фалсафий-ахлоқий мушоҳадалари билан маслаги олийҳимматлик ва инсонпарварлик бўлмиш замондошларимиз, келажак насллар учун ҳаётий дастурламал сифатида қимматлидир.

Навоийнинг шоҳу гадо муносабатларига оид ғазалларида ишқ тасвири фонида ҳиммат масаласи қўйилади, шоҳ ва гадо, тожи тахт ва фақру фано муносабатлари ёритилади. Шоирнинг бундай типдаги ғазаллар яратиш маҳорати унинг илк лирикасидаёқ кузатилади.

Масалан, «Эй, гадойинг оллида муҳтож аҳли тахту тож» асари билан ғоявий-бадиий узвийлигини назарда сақлаш учун Навоий «Илк девон»идаги ғазалнинг муҳим икки байтини келтириб ўтамиз:

Шаҳ юруб олам очар, дарвеш оламдин қочар,
Ҳам ўзунг инсоф бергилким, бу не нисбат анго!
Ҳар не шаҳ мақсудидур, дарвешнинг мардудидур,
Кўр не ҳимматдур мунга, не навъ эрур ҳолат анго...

Илк лирикада шаклланган бу тенденция Навоийнинг ўрта ёшлардаги лирикасида ҳам ривожланишда давом этган. Бунга таҳлил қилаётган ғазалимиз ёрқин мисол бўла олади. У Навоий ижодий такомилининг учинчи даврида яратилган бўлиб, «Наводир ун-ниҳоя» девонига киритилган. Кейинчалик, «Хазойин ул-маоний»нинг «Наводир уш-шабоб» девонига кўчирилган бу ғазал қуйидагича бошланади:

Эй гадойинг оллида муҳтож аҳли тахту тож:
Аҳли тож оллида андоққим гадоға эҳтиёж.

Ғазалда шоҳ ва гадо қарама-қарши қўйилади, улар ўртасидаги маънавий тафовут муқояса қилинади. Хўш, тахту тож аҳли гадо олдида қандай муҳтожлик сезади? Албатта, моддий муҳтожлик ҳақида гап бўлиши мумкин эмас. Тахту тож аҳли моддий жиҳатдан беқиёс даражада таъминланган бўлса-да, гадога хос ишқ, эътиқод, ҳиммат, қаноат каби маънавий бойликлардан маҳрум. Шоир шоҳ ва гадо ўртасидаги тафовутни шундай белгилаган ҳамда гадодаги маънавий устуворлик фазилатини қўллаб-қувватлаган. Зиддият ва муқояса руҳини кучайтириш учун байтни тарди акс усулида яратган.

Кейинги байтда шоир чинакам гадо сийратини янада аён тасвирлайди:

Ким гадойингдур, бош индурмас доғи тортар аёқ,
Чархи аъло бўлса тахту меҳри анвар бўлса тож.

Ғазалнинг лирик қаҳрамони суратда гадо-ю, сийратда шоҳлардан ҳам улуғвор, мағрур шахс. У осмон қадар юксак тахтни оёқ остидаги қаро тупроқчалик назар-писанд қилмайди, порлоқ қуёш сингари тожга бош тутмайди, бўйин сунмайди. Тожу тахт ҳаваси унинг маслагига бегона.

Шоир шоҳ ва гадо муносабатларини ёритишни бу ғазалда икки байт билан чеклайди. Ғазалнинг қолган қисмида, асосан маъшуқа жамоли тасвири муҳим ўрин эгаллайди.

Лаъли лабнинг «жонбахш», жон олувчи сифатлари машҳур. Навбатдаги байтда унинг ўзгача талқинига гувоҳ бўламиз:

Лаъли серобинг берибтур оташин ранги била,
Офати жоним учун ўт бирла сувға имтизож.

Шоир маъшуқа лаълининг жон офати эканлигини унинг икки хоссасини бадиий тасвирлаш орқали кўрсатади: 1. Сероблиги. 2. Оташин ранги. Халқда «Ўт ва сув балосидан асрасин», деган нақл бор. Шоир шунга мантиқан ишора қилиб, байтда «Маъшуқа менинг жонимга ўт ва сув балоларини баравар ёғдирди», деган киноявий маънони мужассамлаштирган. Асли, бу маънодан муддао лаъли лаб чашма сувидек ҳаётбахш, оташ-чўғ сингари қизил ва тафтли эканлигини тасвирлашдир.

Чеҳра тасвири ҳақидаги байт ҳам жуда гўзал ва ўзига хосдир:

Ой юзунг бирла талашди буки кўктур орази,
Панжаси бирла қуёш гўё юзига урди кож.

Навоий қиёсий тасвир устаси. Унинг назмида «бу нарса фалон нарсага ўхшайди» қабилидаги жўн ва асосланмаган ташбиҳ мутлақо учрамайди. У тасвир объекти хусусиятларини, кўпинча, табиий гўзаллик билан муқояса қилиш асосида очади. Баъзан ташбиҳ компонентларини баҳслаштириб, талаштириб ҳам қўяди. Мазкур байтда юз, ой ва қуёш ҳусн талашади: маъшуқа юзи шу қадар тўлин ва нурафшонки, у ҳусн осмонида ойни доғда қолдиради. Аламзада ой ҳусн авжида юз билан ўрин талашади. Юз гўзаллигини ўзига тенг кўрган офтоб ойнинг такаббурлигидан ғазабланиб, унинг юзига бир тарсаки уради. Оқибатда, ойнинг юзи кўкариб қолади. Шоирнинг хаёлий тасвирига ой юзининг кўкимтирлиги ва доғдорлиги табиий асос бўлиб хизмат қилган.

Ушбу ғазал байтлари мавзу эътибори билан кўп планли ғазалдир. Ғазалнинг дастлабки икки байти шоҳ ва гадо муносабатларига, учинчи-бешинчи байтлари ҳусну жамол тасвирига, тўртинчи байти «дарди йўқ табиб» танқидига, олтинчи байт лирик қаҳрамоннинг иқрорига, еттинчи байт Навоийнинг ўз фахриясига бағишланган. Ғазалнинг бундай тузилиши шоирга кенгроқ ижодий имконият яратган. Тожу тахт аҳли ва гадо сийрати қиёсланган байтлар ғазалнинг ижтимоий мазмундорлигини таъминлаган бўлиб, бу ғоявий мазмун бизнинг замондошларимиз маънавий камолоти учун ҳам муҳим роль ўйнайди. Шоирнинг инсон маънавий камолотида асосий шартлардан ҳисобланмиш — «ҳиммат» категориясига эстетик муносабати ифодаланган байтлари фақат шоҳу гадо мавзуидаги асарларида эмас, балки, ишқий ғазалларида ҳам учрайди. Навоий кексалик даврида яратган ғазалларидан бирида ўқиймиз:

Даъвии ҳиммат қилиб, улким тилар оламда жоҳ,
Қилмоқ олуда нажосатқа ўзин ҳимматмудур!

Шоир талқинича, ҳиммат билан дунёпарастлик, амалпарастлик батамом бир-бирига қарама-қарши хусусиятлар. Ҳиммат — сахийлик, меҳрибонлик, мададкорлик, инсонпарварлик билан бирга камтарлик, фидойилик, ҳокисорликни ҳам қамраб олади. Олийҳимматлиликни даъво қила туриб, айни пайтда, мол-дунёга ҳирс қўйиш, мансаб-мартабага интилиш камолот толиби учун мутлақо номуносиб ҳол. Чунки, бойлик ва амалга ружу қилган киши ўз манфаатини ҳаммадан устун қўяди, оқибатда, худпараст кимсага айланади. Олийҳимматлилик ва худпарастлик бир-бири билан келиша олмайдиган инсоний хусусиятлардир. Шунинг учун Навоий ҳиммат даъво қилиб, амалга интилганларни ўзлигини ифлос ва чиркин нарсалар билан булғаган, эзгулиги ёвузлик билан қоришган маънан аянч кишиларга ўхшатади. Бу билан шоир шахсан ўзи гувоҳ бўлган бир қанча замондошлари фожиасини кўрсатган ва бошқаларга уларнинг қилмишларидан сабоқ бермоқчи бўлган. Байтда шундай салбий типларга шоирнинг ғазаб ва нафрати ошкор сезилади. Айни пайтда, унда инсон қисматига ўкиниш, куюниш туйғулари ҳам мужассам.

Н. ЖУМАЕВ,
филология фанлари кандидати.

«БУЮК ИПАК ЙЎЛИ» БЎЙЛАБ

Суратда: юриш қатнашчилари Шаҳрисабз шаҳрининг тарихий обидаларини кўздан кечирмоқдалар.

Яқинда «Буюк ипак йўли» бўйлаб юриш бўлиб ўтди. Уни Ўзбекистон тарихий ва маданий ёдгорликларни муҳофаза қилиш жамияти билан маданият фонди ташкил этди. Экспедицияда археолог олимлар, тарихчилар, этнографлар, санъатшунослар, журналистлар, шунингдек Тошкент шаҳридаги 195 ўрта мактабнинг 25 ўқувчиси иштирок этди. Улар республика Фанлар академияси археология институтининг директори Р. Сулаймонов раҳбарлигида Тошкент — Жиззах — Самарқанд, Кармана — Бухоро — Пойканд — Чоржўй, қайтишда эса Чоржўй — Бухоро — Қарши — Шаҳрисабз — Самарқанд — Тошкент шаҳарлари бўйлаб сафар қилдилар. Бу йўл қадимги савдо йўли эди. «Буюк ипак йўли» бўйлаб ўтган жойларда шаҳарлар, саройлар, қасрлар қад кўтарган.

1990 йили ана шу йўл бўйлаб бир неча мамлакат олимлари иштирокида асосий юриш ўтказилади. Мазкур юриш эса ана шу сана олдидан ўтказилганлиги ғоят муҳим бўлди. Улар кўҳна шаҳарлардаги меъморий обидаларни кўрдилар, ганчкорлар, мисгарлар, ўймакорлар билан учрашдилар, халқ ашула ва рақс ансамблларининг ҳаяжонли қўшиқ, рақсларини тинглаб томоша қилдилар, кўргазма ва музейлар фаолияти билан танишдилар.

«Буюк ипак йўли» бўйлаб юриш тадбирларига мувофиқ бир неча ёдгорликлар таъмирланади, маданий ва халқаро алоқалар янада ривожлантирилади.

П. СИЛИН.

• СПОРТ

ЕНГИЛ АТЛЕТИКА:

РЕКОРДИНИ ЯНГИЛАДИ

«Олимпиада—88» мусобақасининг қатнашчиси, лангар билан сакраш устаси тошкентлик Радион Гатауллин спорт мавсумини кўтаринки руҳда бошлади. У яқинда ленинградда ўтказилган Бутуниттифоқ мусобақасида 6 метрли маррани эгаллаб, ёпиқ майдонда ўрнатилган жаҳон рекордини 3 сантиметрга яхшилаган эди. Куни кеча эса Гомель шаҳридан хушхабар келди: бу ерда ўтказилган мамлакат чемпионатида спортчимиз ўз рекордини яна 2 сантиметрга яхшилашга муваффақ бўлди. Ҳозирча Радион Гатауллин ёпиқ майдонда энг юқори натижага эришган ягона спортчи бўлиб турибди.

ТЎПЛИ ХОККЕЙ:

ЧЕМПИОН АНИҚЛАНДИ

Москвада ўтказилган жаҳон чемпионати якунланди. Ҳал қилувчи учрашувда совет хоккейчилари билан Финляндия командаси майдонга тушди. Ўйин хоккейчиларимиз фойдасига (12:2) ҳал бўлди. Шундай қилиб СССР терма командаси олтин медалларни қўлга киритди. Учинчи ўрин учун курашган Швеция ва Норвегия командалари учрашувида 6:0 ҳисоби қайд этилди.

ШАХМАТ:

ЯРИМ ФИНАЛДА

Квебек шаҳрида совет гроссмейстери А. Юсупов билан канадалик К. Спраггетт ўртасида ўтказилган чорак финал учрашувлари якунланди. Орани очиқ қилиш учун ғалабагача ўтказилган учрашувда А. Юсупов муваффақият қозониб, ҳисобни (5:4) ўз фойдасига ҳал қилди. Сиэтл шаҳрида баҳслашаётган А. Карпов билан Й. Хьяртарсон ўртасидаги тўртинчи партия дуранг бўлди. Умумий ҳисоб А. Карпов фойдасига — 3:1. Антверпен шаҳрида эса А. Портиш билан Я. Тимман учинчи партияда куч синашди. Портиш ғалаба қозонди. Умумий ҳисоб унинг фойдасига — 2:1.

• *Редакцияга хат*

ХАЙРХОҲЛИК КЕРАК

Москва шаҳрининг ўзида қирққа яқин давлат театри ишлаб турган бўлса ҳам яна шунча театр-студияларнинг очилиши ижод уфқларини кенгайтирди. Тез орада ўнлаб шундай бадиий коллективлар ўз ижодий қиёфасига эга бўлдиларки, ёш ижодкорлар ҳатто академик театрлар билан ҳам ижодий «рақобат» қила бошладилар. Уларни зарур бино ва саҳна кийим-кечаклари билан таъминлашда партия, совет, хўжалик ва комсомол ташкилотлари ёрдам беришди.

Ленинград, Киев, Тошкент шаҳарларида ҳам янги театр-студиялар фаолияти тилга тушиб қолди.

Ҳозир республикамизнинг Наманган шаҳрида учта, Қарши ва Қўқон шаҳарларида биттадан театр-студияси ишлаб турибди. Андижон шаҳрида эса, ўтган йилнинг 13 декабрида «Истеъдод» номли театр-студия очилди. Унга область музикали драма ва комедия театрининг бош режиссёри Маннон Ҳамидов, шунингдек театрнинг бир неча етакчи актёрлари доимий ишга ўтишди. Ёш театр-студияга Ўзбекистон Театр арбоблари союзи томонидан зарур моддий ёрдам кўрсатилди. Область ташкилотларининг ташаббуси билан янги коллектив Андижон машинасозлик заводи клубига бириктириб қўйилди.

Албатта, клубнинг ҳам ўз тадбирлари бор. Бунинг устига у ерда тез-тез фильмлар намойиш қилинади. Клуб биносининг бўш пайтларида студиячилар репетициялар ўтказишмоқда. Гарчи, клуб маъмурияти ва «Истеъдод» ўртасида зиддият туғилмаган бўлса-да, барибир кичик бинода жойлашган икки ташкилот бир-бирига халақит беряпти.

— Биз чоғроқ бўлса ҳам алоҳида «бошпана» излаб шаҳарда фойдаланилмай ётган биноларни бориб кўрдик, — дейди театр-студия бадиий раҳбари М. Ҳамидов. — 2508-автоколоннанинг қаровсиз ётган клуби бизга маъқул бўлди. Шу бинони ўз кучимиз билан театрга мослаштириб олишимиз мумкин. Область автотрести бошлиғи Раҳматуллаев ҳузурига бориб, бинони ихтиёримизга беришларини илтимос қилдик. Аммо трест раҳбарларидан қатъий рад жавобини олдик. У киши клуб ўрнида автостанция қуриш режалаштирилганини айтди.

Қаровсиз ётган бўлса ҳам клуб ҳали янги. Трест раҳбарини айблаб бўлмайди. Чунки клуб уларга қарашли. Уни бузиш ҳам, тузатиш ҳам ўша ташкилотнинг ихтиёрида. Лекин бугунги қайта қуриш даврида идоравий манфаатлардан умумманфаатни юқори қўйиш пайти етмадимикан?

Тўғри, аҳолига қулай шарт-шароит яратиш керак. Пахтаобод ва Избоскан районларига қатновчи йўловчилар учун чоғроқ автостанция қуриб бериш ниҳоятда зарур. Айниқса, қиш ойларида автобус пойлаш жуда ҳам ноқулай. Лекин автостанцияни ҳали ишга яроқли каттагина клуб ўрнида эмас, клубдан четроққа қурса бўлмасмикан? Театр-студия ва йўловчилар манфаатини бир-бирига зид қўйиш одобдан эмас-у, лекин театр-студия ҳам қаҳратон қиш совуғи ва офтоб жазирамасида машаққат чекаётган ана шу меҳнат аҳлига хизмат кўрсатиш учун ташкил қилинди-ку!

Хўжалик ҳисобида иш бошлаган ёш коллективни рағбатлантириб, унга чин дилдан хайрхоҳлик билдириб, ижодкорлар ишончини сўндирмаслик керак.

Наҳотки, областда замон талабидан келиб чиқиб, иккала томоннинг бошини қовуштирадиган, иштиёқ билан иш бошлаган ижодкорларга хайрхоҳлик кўрсатадиган ташкилот йўқ бўлса?

Тўра МИРЗО,
СССР Театр арбоблари союзи аъзоси.

• *Қизиқ гаплар*

● ТАСВИРДА МАККАЖЎХОРИ

Майсур яқинида XII—XIII асрларда қурилган тўртта ҳинд ибодатхонасидаги худо ва маъбудалар юмшоқ тошдан ўйиб ишланган маккажўхори сўтасини кўтариб турибдилар. Қадимги ҳайкалтарошлар маккажўхори донларини ва унинг сўтасини аниқ қилиб алоҳида тасвирлаганлар. Улар кўринишидан худди аслига ўхшайди. Бу ҳайкаллар маккажўхорининг Ҳиндистонда анча вақт, европаликлар Америкага келгунларига қадар жуда машҳур бўлганлигидан дарак беради. Чамаси, маккажўхори сўтасининг ибодатхонадаги ҳайкалга ўйиб ишланиши ҳосилдорликнинг рамзий белгисидир.

Редактор
У. УСМОНОВ.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»
(«Советский Узбекистан»)
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС:
700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19, пропаганда — 32-55-70, саноат, қурилиш ва транспорт — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09, қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70, совет қурилиши — 33-15-20, 32-57-20, 32-54-18, фан, маданият ва халқ таълими — 33-44-51, 32-57-21, адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16, ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, халқаро ҳаёт — 32-54-14, хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 32-53-16 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06, коммунистик ахлоқ — 32-54-29, фельетонлар — 32-54-27, иллюстрация — 32-57-22.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.
Газета офсет усулида, А—2 форматида босилади.

Р. — 01040. Б. —31. ИНДЕКС 64583. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12